

Додаток
до розпорядження керівника
міської військово-цивільної
адміністрації
02.01.2024 № 1

**Програма
економічного і соціального розвитку
Волноваської міської територіальної громади
на 2024 рік**

м. Волноваха

2024

ЗМІСТ

№	Назва	стор.
	ПАСПОРТ ПРОГРАМИ	3
	ВСТУП	5
1.	АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД	7
1.1.	Тенденції економічного і соціального розвитку громади	7
1.2.	Актуальні проблеми розвитку громади	56
2.	МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У 2024 РОЦІ	66
2.1.	Мета та завдання	66
2.2.	Заходи економічного і соціального розвитку громади у 2024 році	69
	<i>Ціль 1. Економічне зростання на принципах зрівноваженого розвитку</i>	
2.2.1	Промисловий комплекс	69
2.2.2	Агропромисловий комплекс	69
2.2.3	Розвиток земельних відносин	70
2.2.4	Розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної і міжрегіональної співпраці	70
2.2.5	Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури	70
2.2.6	Розвиток інформаційного простору. Забезпечення доступу до неупереджених джерел інформації	70
2.2.7	Розвиток підприємницького середовища	71
2.2.8	Ринок праці. Зайнятість населення	71
2.2.9	Розвиток ринку внутрішньої торгівлі та надання побутових послуг населенню. Захист прав споживачів	72
2.2.10	Впровадження заходів територіального планування	72
	<i>Ціль 2. Сучасна інфраструктура для проживання в громаді</i>	
2.2.11	Дорожньо-транспортний комплекс	73
2.2.12	Житлове господарство та комунальна інфраструктура	73
2.2.13	Розвиток громади	75
2.2.14	Охорона навколишнього природного середовища	75

	<i>Ціль 3. Громада доброго життя, що задовольняє освітні, медичні та культурні потреби мешканців</i>	
2.2.15	Освіта	76
2.2.16	Підтримка сім'ї, дітей та молоді	77
2.2.17	Охорона здоров'я	78
2.2.18	Фізичне виховання та спорт	80
2.2.19	Культура і туризм	80
2.2.20	Соціальний захист населення	81
2.2.21	Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	83
2.2.22	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	83
2.2.23	Захист прав і свобод громадян	84
2.2.24	Заходи, пов'язані з наслідками військової агресії Російської Федерації на території області. Підтримка внутрішньо переміщених осіб	85
3.	ДЖЕРЕЛА ТА ОБСЯГИ ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ У 2024 РОЦІ	86
3.1.	Фінансове забезпечення заходів Програми	86
3.2.	Фінансове забезпечення інвестиційних/інфраструктурних проєктів	87
Додаток 1	Основні показники економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік	88
Додаток 2	Перелік програм, реалізація яких передбачається у 2024 році	90
Додаток 3	Перелік інвестиційних/інфраструктурних проєктів, реалізація яких планується у 2024 році	91

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1. Назва

Програма економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік

2. Підстава для розроблення

Розпорядження керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 08 вересня 2023 року № 75 «Про розробку проекту Програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік».

3. Замовник або координатор

Волноваська міська військово-цивільна адміністрація, відділ економіки, торгівлі та інвестиційної діяльності

4. Головний виконавець – співвиконавці

Волноваська міська військово-цивільна адміністрація, структурні підрозділи і відділи ВЦА, підприємства, установи та організації громади.

5. Мета

Забезпечити прискорене відновлення та стабілізацію економічного розвитку громади, відновлення інженерно-транспортної інфраструктури, постраждалої внаслідок військових дій, впровадження енергоефективних заходів, сприяння відновленню постраждалих об'єктів житлової та нежитлової інфраструктури, а також створення умов для відновлення роботи промислових підприємств та для відновлення та розвитку підприємництва, вирішення соціальних і гуманітарних питань, створення комфортних умов проживання мешканців громади та загального добробуту населення, підтримка його найуразливіших верств, збереження та захист здоров'я громадян, доступ до якісної освіти, в т.ч. дистанційної, розвиток культури та спорту, поліпшення якості суспільних послуг, зміцнення законності та правопорядку.

6. Початок, закінчення виконання

2024 рік

7. Етапи виконання

-

8. Загальні обсяги фінансування

тис.грн.

Всього	в тому числі:				
	державний бюджет	обласний бюджет	бюджет громади	кошти підприємств	інші джерела
552 248,4	1 726,5	0,0	321 542,1	42 398,8	186 581,0

9.Ключові показники ефективності

Забезпечення відновлення функціонування житлово-комунального господарства, створення сприятливих умов для повернення до громади бізнесу в усіх сферах економіки, збільшення надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджету, відновлення і розвиток інфраструктури освіти, системи охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, комфортного середовища для проживання населення.

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік (далі – Програма) розроблена Волноваською міською військово-цивільною адміністрацією Волноваського району Донецької області відповідно до п.1. ч.1 ст. 4 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації».

Методичною основою розроблення Програми є Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (далі – постанова № 621). Постановою № 621 затверджена Типова структура програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік (далі – типова структура). Проте, дотримання встановленої постановою № 621 типової структури ускладнюється відсутністю повної необхідної поточної статистичної інформації у 2023 році, оскільки згідно з положеннями Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, за деяким винятком.

Окреслена ситуація та факт того, що відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 "Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією" місто Волноваха (Волноваська міська територіальна громада) з 10.03.2022 перебуває під тимчасовою окупацією РФ, ускладнює проведення об'єктивного аналізу і оцінки поточної соціально-економічної ситуації в Волноваській міській територіальній громаді та формування прогнозних показників на 2024 рік в ході підготовки програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади.

Волноваська міська територіальна громада одна з перших українських громад сходу відчула весь жах війни у зв'язку із близьким розташуванням до лінії зіткнення та місто Волноваха прийняло на себе один із самих важких ударів російської війни проти України, 14 днів блокади та безперервних обстрілів перетворило місто практично на руїни. В результаті бойових дій інфраструктура зруйнована приблизно на 85 % - житлові будинки, заклади освіти (дитячі садки, школи), охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, дитячі майданчики, дороги та тротуарне покриття, інфраструктура житлово-комунального господарства. До початку війни на території громади були наявні підприємства різних форм власності, які створювали значну

частину робочих місць та приносили значну частину доходу до місцевого бюджету.

З огляду на вищезазначене, в умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію України (що є абсолютним форс-мажором) та введенням в Україні воєнного стану (Указ Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні») **Програму економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік розроблено виходячи з реальних можливостей, наявних даних, пріоритетних завдань, програм і проєктів на наступний рік.**

Програма визначає основні цілі соціально-економічного розвитку, пріоритетні завдання та заходи щодо головної стратегічної мети розвитку – підвищення добробуту населення та забезпечення сталого відновлення та зростання економіки територіальної громади.

Програма враховує основні принципи Плану відновлення України, поточну ситуацію, пов'язану з військовою агресією РФ, введення в країні правового режиму військового стану, та пропозиції відділів, структурних підрозділів Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, установ та організацій громади, аналіз існуючого стану економічної та соціально-гуманітарної сфери, актуальні проблеми громади.

Програму розроблено з урахуванням основних макропоказників економічного і соціального розвитку України, показників прогнозу економічного і соціального розвитку України та області на 2024 рік, прогнозах державних та міських програм, аналізі виконання міських цільових програм, основних пріоритетах і заходах Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року, яка затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 17 лютого 2020 року № 147/5-20 та Стратегії соціально-економічного розвитку Волноваської міської територіальної громади до 2027 року, затвердженої розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 28.12.2021 № 83.

Досягнення позитивних результатів Програми вимагає наявності, перш за все, безпечного середовища – повного завершення військових дій.

Виконання Програми здійснюватиметься в межах реальних фінансових можливостей бюджетів усіх рівнів, за рахунок позабюджетних коштів, власних коштів суб'єктів господарювання та інших коштів відповідно до чинного законодавства.

Координацію та організацію виконання Програми забезпечує військово-цивільна адміністрація.

У ході виконання Програми до неї можуть вноситись зміни і доповнення, які затверджуються у встановленому порядку.

Програма є документом державного планування місцевого рівня та, відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», підлягає проведенню стратегічної екологічної оцінки (далі – СЕО).

1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД

1.1. Тенденції економічного і соціального розвитку громади

Волноваську міську територіальну громаду сформовано згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 710-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Донецької області», до складу якої увійшли – Волноваська міська, Бугаська, Валер'янівська, Дмитрівська, Іванівська, Новоандріївська, Прохорівська, Рибинська, Свободненська сільські та Донська селищна ради, з визначенням адміністративним центром міста Волноваха.

Волноваська міська територіальна громада — найбільша сільськогосподарська громада Волноваського району із мультинаціональною спадщиною й амбітними викликами на майбутнє. Мета діяльності – створення та розвиток:

- громади з розвиненим громадянським суспільством на принципах рівності та поваги до різних думок;
- інфраструктурно-комфортної громади, з якісними медичними та доступними освітніми послугами на основі сучасних цінностей і стандартів;
- соціально орієнтованої громади, яка створює середовище соціального благополуччя для своїх жителів завдяки дієвому й ефективному управлінню місцевими ресурсами, де влада є партнером у задоволенні потреб мешканців щодо надання адміністративних послуг;
- екологічно-чистого середовища та безпечного життя жителів, що сприяє досягненню європейських стандартів життя й економічному процвітанняю.

З моменту створення та протягом 2021 року діяльність Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, її відділів і структурних підрозділів була спрямована на посилення позитивних тенденцій у всіх сферах економіки, здійснення оновлення інфраструктури та запровадження комплексу заходів щодо вирішення проблемних питань у всіх галузях господарського комплексу громади. Плани на майбутнє громади в 2022 році були зосереджені на забезпеченні розвитку економіки громади, ефективному використанні внутрішнього природно-ресурсного потенціалу, підвищенні зайнятості населення, формуванні позитивного іміджу громади, забезпеченні якості та доступності публічних послуг, підвищення добробуту та стимулюванні гармонійного розвитку населення.

Військові дії, які Російська Федерація почала 24 лютого 2022 року проти України, спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що

насамперед призвело до значних економічних втрат як в Україні так і в громаді.

Волноваська міська територіальна громада одна з перших українських громад сходу відчула весь жах війни у зв'язку із близьким розташуванням до лінії зіткнення та місто Волноваха прийняло на себе один із самих важких ударів російської війни проти України, 14 днів блокади та безперервних обстрілів перетворило місто практично на руїни. В результаті бойових дій інфраструктура зруйнована приблизно на 85 % - житлові будинки, заклади освіти (дитячі садки, школи), охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, дитячі майданчики, дороги та тротуарне покриття, інфраструктура житлово-комунального господарства. З 10 березня 2022 року по теперішній час вся територія Волноваської міської ТГ знаходиться під тимчасовою окупацією збройних сил РФ. Негативний вплив воєнних дій на території громади та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають складання реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку громади.

Промисловість

До початку війни на території громади були наявні підприємства різних форм власності, які створювали значну частину робочих місць та приносили значну частину доходу до місцевого бюджету. Через активні бойові дії станом на 01.10.2023 перереєстровано до інших областей наступні юридичні особи: ПРАТ «Екопрод», ТОВ «Донбаскераміка», ТОВ «Донкаолін», ТОВ «Волноваське Агропроменерго», СТОВ «Валер'янівське», ТОВ «Віолатор», ТОВ «Біогаз - Консалт» та інші.

Промислову продукцію в громаді виробляли 9 підприємств.

Основними видами промислової продукції, що вироблялись в громаді, були каолін (ТОВ «НВП «Донбаснерудром», ТОВ «Донбаскераміка»), порошковий дріт, зварювальні електроди, мінеральний порошок, протижеледний реагент (Філія ДУ «НІОХІМ «ХМЗ»), насінництво, енергогенерація (ПРАТ «Екопрод»), хлібобулочні вироби (СФГ «Афродіта»). Зокрема, обсяг реалізованої продукції промисловості громади за 2021 рік склав 541,8 млн. грн.

За розрахунковими даними промислових підприємств в 2022 році планувалось зростання обсягу реалізованої продукції промисловості в порівнянні з 2021 роком на 11,3%.

Земельні відносини

Волноваська міська територіальна громада утворена шляхом об'єднання 10 колишніх сільських рад, у тому числі однієї селищної ради.

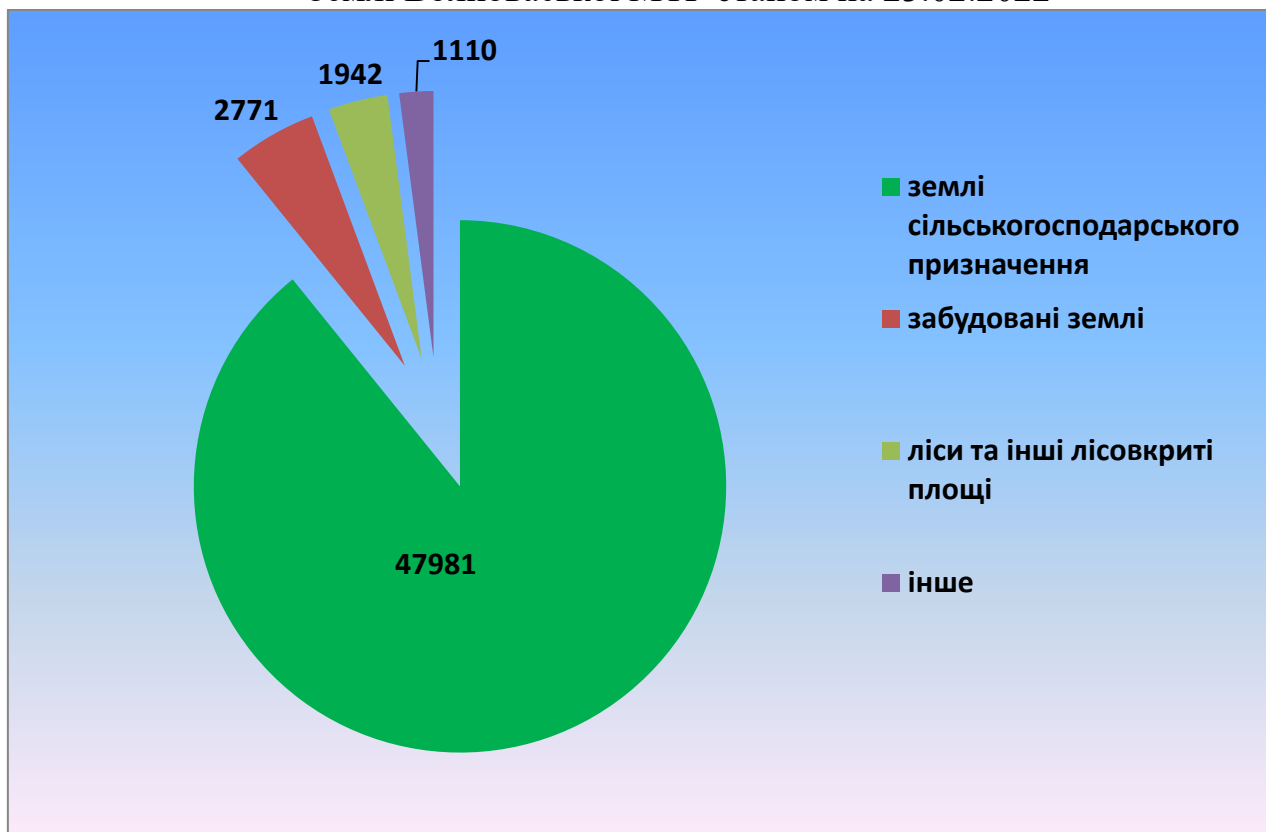
Площа територіальної громади: **538,4 км²**

Чисельність населення громади станом на 01.01.2022 року становила **35564**.

За даними головного управління Держгеокадастру в Донецькій області, загальна площа земель Волноваської міської ТГ становить 53 804 га, з яких землі сільськогосподарського призначення складають 47 981 га, або 89,1%,

забудовані землі — 2771 га, або 5,15%, ліси та інші лісовкриті площі — 1 942 га, або 3,6%. Таким чином, найбільшим надбанням громади є землі сільськогосподарського призначення з можливим розвитком усіх напрямів сільськогосподарської діяльності.

Землі Волноваської МТГ станом на 23.02.2022

Найбільшими земельними банками володіють такі населені пункти: місто Волноваха — 8 087 га або 15% від загального обсягу земель громади, с. Рибинське — 8220 га або 15,3% від загального обсягу земель громади та с. Новоандріївка — 8 119 га або 15% від загального обсягу земель громади. Тобто три колишні ради з Волноваської міської ТГ володіють майже 50% земельного банку громади та можуть позитивно впливати на динаміку податкових надходжень.

До вищезазначених населених пунктів відноситься найбільша кількість земель сільськогосподарського призначення.

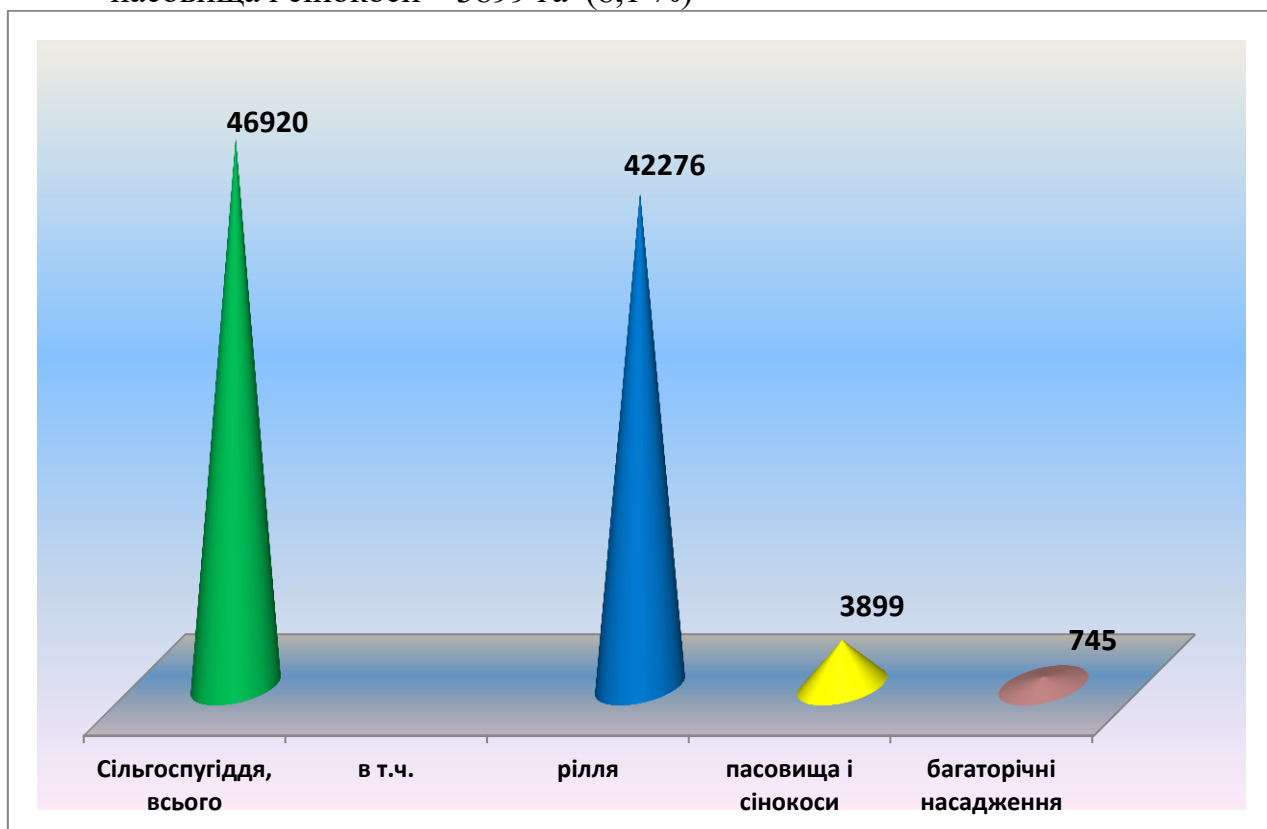
Так, місто Волноваха має 6 092,4 га або 12,7% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади, с. Рибинське — 7 680,3 га або 16% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади та с. Новоандріївка — 7 566 га або 15,7% від загального обсягу сільськогосподарських земель громади.

Враховуючи, що центром громади визначено місто Волноваха, центральна садиба має розвинену систему житлової забудови та, відповідно, найбільш забудовану категорію земель — 1 287 га або 46,4% від загального обсягу земель забудови громади.

Агропромисловий комплекс

Станом на 23.02.2022 земельний фонд Волноваської міської територіальної громади 47981,57 га. Структура земельного фонду: 46920,66 га (97,7 %) складають сільськогосподарські угіддя, з них:

- рілля - 42276 га (88,1 %);
- багаторічні насадження - 745 га (1,5 %);
- пасовища і сінокоси – 3899 га (8,1 %)

Сільськогосподарські підприємства займають площу 16053,7 га, що складає 33,4 % від загальної площі громади, з них рілля – 15796,8 га.

Підприємства, установи, організації – 255 га (0,5%);

Промислові і інші підприємства – 410,5 га (0,8%);

Підприємства і організації транспорту, зв'язки – 1280 га (2,7%);

Лісогосподарські підприємства – 101 га (0,2%);

У власності громадян знаходиться – 24791,14 га сільськогосподарських угідь (51,6 %), з них рілля – 23152,3 га (48,25 %);

Присадибні земельні ділянки – 1420 га (2,9 %).

До війни на території громади діяло 74 сільгоспідприємства (1 ПрАТ, 1 СТОВ, 6 ТОВ, 4 великих та 62 дрібних фермерських господарств).

За 2021 рік продукція сільського господарства сільгоспвиробників Волноваської міської територіальної громади в постійних цінах 2016 року склала 908248 тис. грн, в т.ч. рослинництво – 833828,0 тис. грн., тваринництво – 74420,0 тис. грн. За розрахунковими даними

сільськогосподарських підприємств в 2022 році планувалось зростання цього показника в цілому по громаді на 4,4%.

Серед великих господарств, землі яки розташовані та оброблялись на території Волноваської міської територіальної громади: ПрАТ «Екопрод» – площа ріллі – 5252,3 га, СТОВ «Валер'янівське» - 2910,1 га, АФ «Відродження» у формі ТОВ – 2715,6 га, СФГ «Мечта» - 2080 га.

Розвиток зерновиробництва

Найпотужнішою складовою галузі рослинництва було зернове господарство. Основним напрямком рослинництва в сільськогосподарських підприємствах громади є виробництво зерна озимих та ярих культур.

Виробництво продукції рослинництва (у вазі після доробки) за 2021 рік склало:

- площа зернових культур 29616,66 га, валовий збір – 99849 тонн, врожайність 33,71 ц/га;
- площа технічних культур 22925,5 га, в т.ч. соняшник – 22105 га, валовий збір соняшника – 52081,9 тонни, врожайність 23,5 ц/га;
- площа картоплі – 60 га, валовий збір картоплі – 904 тонн, врожайність склала 150,6 ц/га;
- площа овочів – 20,44 га, з них капусти – 15 га, валовий збір 900 тонн, врожайність 600 ц/га; цибуля – 5,4 га, валовий збір – 210 тонн, врожайність – 388 ц/га.
- площа кормових культур – 4066,11 га.

Насіння ярого ячменю під урожай 2022 року було засипано в повних об'ємах в усіх сільськогосподарських підприємствах як основний фонд так і страховий. Все насіння ярого ячменю засипано по сортам, занесеним до Державного реєстру, високими репродукціями.

Під урожай 2022 року сільгосп підприємствами було заплановано посіяти 10026,96 га озимих на зерно, озимої пшениці – 9554 га, та озимого ячменю 472 га. Площа ярих зернових в структурі зернової групи складає 8 %. Ячмінь в 2022 році було заплановано розмістити на площі 510 га (8 % від площі зернової групи).

Виробництво технічних культур

Виробництво технічних культур представлено в громаді соняшником та ріпаком озимим.

В 2021 році було посіяно соняшнику на площі 22105,7 га. Валовий збір отримали в обсязі 52081,9 тонн врожайність склала 23,5ц/га.

В 2022 році було заплановано посіяти соняшнику на площі 8751 тис. га. Валовий збір в 2022 році очікували в обсязі 18,8 тис.тонн. Площа соняшнику складає 53% від площі ріллі.

Врожай озимого ріпаку у 2021році отримано з 796 га в обсязі 1036,7 тонн. Під урожай 2022 року планували посіяти 2725 га озимого ріпаку. Валовий збір озимого ріпаку очікували в обсязі 4087 тонн.

Охорона родючості ґрунтів та здійснення природоохоронних заходів

Сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства на території громади мають 24,9 тис. га, з них сільськогосподарські угіддя 24,4 тис. га, з них землі орної 22,1 га, що складає 99,3 % від сільськогосподарських угідь.

З метою зменшення водної та вітрової ерозії земель проводилась обробка ґрунту без оборту пласта.

Обробка ґрунту без оборту пласта здійснена в 2021 році на площі 7,6 тис. га. На 2022 рік планувалась обробити по цій технології 8,2 тис. га.

З метою зменшення водної та вітрової ерозії ґрунту, обробіток ґрунту поперек схилів та по горизонталям в 2021 році здійснено на площі 4,1 тис.га. В 2022 році обробіток ґрунту планували впровадити на площі 4,3 тис. га.

Розвиток тваринництва

За 2021 рік в громаді вироблено продукції тваринництва: вирощено худоби та птиці – 618,2 тонн, реалізовано на забій худоби та птиці (у живій вазі) – 556,6 тонн, молоко – 137399 тонн. Чисельність поголів'я великої рогатої худоби склала – 4962 голови (в т.ч. корів – 2238 голів), свиней – 419 голови; вівці – 235 голів (інформація наведена загалом по сільськогосподарським підприємствам громади, які ведуть діяльність на території як Волноваської так і інших громад Волноваського району).

На території Волноваської міської територіальної громади підприємства птахівництва станом на 01.01.2022 вже не функціонували.

Матеріальне – технічне забезпечення

Переоснащення парку сільськогосподарської техніки в сільгосп підприємствах громади, необхідно здійснювати за рахунок придбання нової техніки вітчизняного та іноземного виробництва, в тому числі широкозахватними агрегатами та технікою, що працює за технології Mini та No-till.

Придбання основної кількості техніки здійснювалось сільгосптоваровиробниками за рахунок власних коштів і коштів інвесторів.

Всього в 2021 році було придбано 18 одиниць сільськогосподарської техніки на суму більше 17161,0 тис. грн. Це така техніка: зернозбиральні комбайни – 2 од. на суму 11000,0 тис. грн., та інша сільськогосподарська техніка на суму 6161,0 тис. грн.

В 2022 році передбачалось придбати сільськогосподарської техніки на суму близько 17000 тис. грн. Це така техніка: зернозбиральні комбайни – 1 од. на суму 5500,0 тис. грн., та інша сільськогосподарська техніка на суму 11500,0 тис. грн. (20 од.).

Харчова промисловість

Структура харчової промисловості громади

На території громади працювало три борошномельних цеха: ТОВ «Афродита», де потужність складає 16 тонн на добу, ПрАТ «Екопрод» – потужність до 5,0 тонн борошна та СФГ «Юг» – 4,5 тонн.

Виробництвом м'ясної продукції займався ковбасний цех ТОВ «Волноваські ковбаси» та ФОП «Осип». У 2022 році планувалось збільшити виробництво ковбасних виробів.

Два цеха рослинної олії ТОВ АФ «Зерноград» та АФ «Відродження» у формі ТОВ працювали на давальницькій сировині.

Цех очистки води ПрАТ «Екопрод» користувався великим попитом, як на території громади так і за її межами.

Цех по вирощуванню грибів ТОВ «Волноваський кукурудзяний завод», де працювало 152 робітника, виробляв майже 1100 тонн грибів протягом року.

Реальний стан промислових підприємств, підприємств агропромислового комплексу Волноваської МТГ може бути оцінений після деокупації території громади. Для можливості повернення до роботи підприємств після деокупації громади в першу чергу необхідно провести роботи по розмінуванню всієї території громади.

Житлово-комунальне господарство

До складу житлово-комунального господарства Волноваської міської територіальної громади входять: житловий фонд, об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства та благоустрою території громади, будівлі об'єктів освіти, культури та соціальних послуг.

Житлово-комунальні послуги населенню, підприємствам та організаціям територіальній громаді надавали такі підприємства:

- Волноваське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства КП «Компанія «Вода Донбасу» та КП «Донкомунгосп» – послуги з водопостачання та водовідведення;

- ТОВ «КСП Наш будинок Волноваха», ПП «Будинкоуправління № 2 м. Волноваха», МКП «Будинкоуправління № 2», ПП «Будинкоуправління смт. Донське» – послуги з обслуговування житлового фонду;

- МКП «Міськкомунгосп» м. Волноваха та КП № 3 Волноваської МТГ – виконували функції зі збирання та транспортування твердих побутових відходів та утримання об'єктів благоустрою.

Мета діяльності усіх підприємств ЖКГ – вирішення проблем з реформування та розвитку галузі, напрямками якої є технічне переоснащення, оновлення і модернізація діючих потужностей, проведення енергозберігаючої політики.

До військової агресії Російської Федерації проти України житлове господарство міста Волноваха складалося з 214 багатопверхових будинків більшість з яких належить до приватної форм власності.

Житловий фонд складався з багатоквартирних будинків до 5 поверхів, роки забудови 1940-2009, з централізованим тепlopостачанням (187 од.), водopостачанням (204) та водовідведенням (204). Ліфтове господарство відсутнє.

Проблемними питаннями на даний час є майже повністю зруйнований житловий фонд, адміністративні будинки та об'єкти підприємств з надання житлово-комунальних послуг. Необхідно проведення експертизи сертифікованими спеціалізованими організаціями щодо визнання житлових будівель аварійними, розробка проєктно-кошторисної документації на капітальний ремонт будівель.

Основним завданням на 2024 рік галузі залишається капітальний ремонт житлового фонду та поліпшення умов проживання мешканців. З метою виконання цього завдання заплановано виконання заходу – з капітального ремонту багатоквартирного житлового фонду (сприяння співвласникам багатоквартирних будинків м. Волноваха), 40000,00 тис.грн. з місцевого бюджету.

Реформування житлово-комунального господарства

На території Волноваської МТГ запроваджувалися сучасні форми управління багатоквартирними будинками: до 24.02.2022 року в громаді функціонувало 19 ОСББ, які обслуговували 19 будинків.

Органами місцевого самоврядування було проведено конкурси щодо визначення керуючих компаній. Керуючими компаніями, на конкурсних засадах, призначено: ТОВ «КСП Наш будинок Волноваха», ПП «Будинкоуправління № 2 м. Волноваха», МКП «Будинкоуправління № 2» м. Волноваха, ПП «Будинкоуправління смт. Донське». Станом на 01.10.2023 року усі компанії тимчасово не здійснюють свою діяльність.

Благоустрій населених пунктів

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, об'єкти благоустрою Волноваської міської територіальної громади знаходяться в незадовільному стані, деякі з них повністю зруйновані. Для їх утримання також потрібне відновлення парку комунальної техніки, зокрема механізованих засобів прибирання вулиць, очищення снігу, поливу, вантажних автомобілів.

На виконання заходів з благоустрою у 2024 року планується виділити 6043,0 тис. грн.

Зовнішнє освітлення

Одним з актуальних питань в благоустрої громади є освітлення вулиць.

З метою збільшення рівня безпеки та енергоефективності на 2024 рік планується виділити 14645,96 тис. грн на утримання, ремонт та реконструкцію об'єктів зовнішнього освітлення.

Дорожньо-транспортний комплекс

На 2024 рік заплановано кошти на утримання та ремонт (поточний та капітальний) дорожньо-мостового господарства (комунального значення) – 32012,5 тис.грн.

Реальний стан об'єктів житлово-комунального господарства Волноваської МТГ може бути оцінений після деокупації території громади.

Протягом 2021 року в громаді реалізовувалась низка інвестиційних проєктів. Кошти на їх реалізацію залучалися з Державного фонду регіонального розвитку, державного і місцевих бюджетів (обласного і бюджету громади). В громаді будувався підземний пішохідний перехід до залізничного вокзалу, спортивні поля, здійснювались капітальні ремонти об'єктів охорони здоров'я, культури та освіти. Повномасштабне вторгнення РФ поставило на паузу всі проєкти, реалізація яких була запланована на 2022 рік.

Розвиток підприємницького середовища

Мале та середнє підприємництво займає вагоме місце в економіці і відіграє значну роль у збалансуванні інтересів учасників ринку, стримуванні зростання цін, забезпечує насичення усіх сегментів ринку товарами та послугами, сприяє економічним та соціальним тенденціям розвитку громади.

На початок 2022 року в громаді зареєстровано 1450 суб'єктів малого підприємництва, в тому числі 1202 фізичні особи – підприємці, малих підприємств – 234. Діяльність малого бізнесу громади, головним чином орієнтована на посередницько-торговельну сферу і діяльність у сфері послуг – близько 30,0 %.

У 2021 році розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 22 квітня 2021 року № 17 «Про утворення Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області» створено юридичну особу публічного права, на правах самостійного структурного підрозділу Волноваської міської військово-цивільної адміністрації – Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області (далі – Відділ ЦНАП).

З метою спрощення процедури отримання адміністративних послуг, надання необхідних громадянам адміністративних послуг у найкоротший строк, з урахуванням потреб суб'єктів звернень та кількості населення, розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 08 липня 2021 року № 227 «Про утворення віддалених робочих місць адміністраторів Відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області» створено 5 віддалених робочих місць адміністраторів Відділу ЦНАП на території населених пунктів – смт Донське, с. Прохорівка, с. Валер'янівка, с. Новоандріївка, с. Іванівка.

У 2022 році у зв'язку з виробничою необхідністю та створення зручних умов для життєдіяльності громадян і суб'єктів господарської діяльності при

отриманні адміністративних послуг, розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації 04 лютого 2022 року № 80 «Про внесення змін до розпорядження керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 08 липня 2021 року № 227» було змінено віддалене робоче місце з с. Новоандріївка на с. Рибинське.

В структуру відділу входять сектор адміністративних послуг та сектор державної реєстрації.

Згідно штатного розпису кількість посад складає 23 одиниці, з них фактично працюючих у секторі адміністративних послуг у 2021 році – 13 працівників, у секторі державної реєстрації – 2 працівника, у 2022 та 2023 роках – 5 осіб, у секторі державної реєстрації – 1 особа. Призупинено дії трудового договору з 1 державним реєстратором та 1 адміністратором Відділу ЦНАП. 1 особа (адміністратор) знаходиться у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею 3 років.

З 2021 року та до початку повномасштабного вторгнення російського агресора на територію України Відділом ЦНАП надавалося 247 адміністративних послуг.

Суб'єктами надання яких були:

- управління соціального захисту населення райдержадміністрації;
- служба у справах дітей Волноваської міської ВЦА;
- відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Волноваської міської ВЦА;
- Відділ у Волноваському районі ГУ Держгеокадастру у Донецькій області;
- Головне управління Держпродспоживслужби у Донецькій області;
- Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області;
- Департамент Державної архітектурно-будівельної інспекції України у Донецькій області;
- Державна міграційна служба України у Донецькій області;
- Управління патрульної поліції в Донецькій області Департаменту патрульної поліції;
- Відділ архітектури, містобудування та землевпорядкування Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області;
- Відділ державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та громадських формувань у Донецькій області Управління державної реєстрації Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків);
- Волноваський районний відділ державної реєстрації актів цивільного стану Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків);
- Відділ економіки, торгівлі та інвестиційної діяльності Волноваської міської військово-цивільної адміністрації Волноваського району Донецької області.

Відділ ЦНАП надавав послуги з оформлення паспорту громадянина України з безконтактним електронним носієм та паспорту громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

У 2021 році було надано 9220 адміністративних послуг. У 2022 році надано 266 адміністративних послуг. За 9 місяців 2023 року надано 6083 адміністративних послуг.

Сектор державної реєстрації у 2021 році надавав послуги з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та речових прав на нерухоме майно, суб'єктом надання яких є Волноваська міська ВЦА в особі державних реєстраторів.

З 2021 року кількість зареєстрованих заяв у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно склала 456, прийнято рішень про державну реєстрацію прав та їх обтяжень 359, прийнято рішень про відмову у державній реєстрації прав та їх обтяжень 6, кількість задоволених заяв складає 422.

Станом на 2023 рік відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» доступ до Державного реєстру прав на нерухоме майно заблоковано, у зв'язку з чим заяви про державну реєстрацію речових прав починаючи з 24.02.2022 року, не приймаються та не обробляються.

Наразі доступи до державних реєстрів з питань державної реєстрації бізнесу та нерухомості заблоковані, тому адміністративні послуги з даного напрямку не надаються.

Пропускна здатність відділу до повномасштабного вторгнення за один робочий день в середньому складала від 150 до 200 відвідувачів.

З лютого місяця 2022 року через повномасштабне вторгнення окупантів, можливості у Відділу ЦНАП надавати адміністративні послуги згідно затвердженого переліку немає. Крім того, роботу до деяких державних реєстрів Відділу ЦНАП призупинено з міркувань безпеки, доступ до яких не відновлено і досі. Цей захід унеможливило надання більшості адміністративних послуг, затверджених переліком.

З моменту повномасштабного вторгнення російського агресора на територію України відповідно до розпорядження керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 07 березня 2022 року № 135 «Про організацію роботи в умовах воєнного стану» Відділ ЦНАП працює у дистанційному режимі.

Беручи до уваги, що більшість працівників Відділу ЦНАП знаходяться в різних адміністративно-територіальних одиницях, прийнято рішення про затвердження порядку дій з комунікації з працівниками при виконанні своїх посадових обов'язків у цифровому форматі шляхом повідомлень один одного в електронній формі з використанням технічних засобів електронних комунікацій.

Наразі Відділом ЦНАП надається 38 адміністративних послуг в онлайн режимі.

Відділ ЦНАП має технічну можливість (підключення до мережі Інтернет, оснащення комп'ютерною технікою) щодо організації надання адміністративних послуг.

За період з лютого 2022 р. по 01.10.2023 рік надано 1100 онлайн консультацій клієнтам, які звернулися до Відділу ЦНАП.

У 2023 році Відділу ЦНАП було поновлено доступ до реєстру територіальної громади, який формується та ведеться засобами відомчої інформаційної системи ДМС із доступом через офіційний вебсайт ДМС.

Цього ж року Відділом ЦНАП було отримано доступ до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України та до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у режимі перегляду інформації про нерухомість.

Поновлено доступ до ПК «ІС «Соціальна громада» 1 адміністратору. У зв'язку із збільшенням попиту заявників щодо цього напрямку діяльності виникла потреба у відновленні доступу до програмного комплексу іншим працівникам.

Робота в перелічених реєстрах дає можливість надавати наступні адміністративні послуги:

- з реєстрації місця проживання;
- актуалізацію даних в реєстрі територіальної громади для подальшої можливості самостійного отримання громадянами за допомогою електронного Порталу Дія витягів про місце реєстрації з РТГ;
- вносити інформацію про пошкоджене та зруйноване майно на території Волноваської МТГ.

Станом на 01.10.2023 р. Відділом ЦНАП внесено до Реєстру – 2523 об'єктів. Всі подані заяви від громадян та інформаційні повідомлення оброблені в повному обсязі.

Розроблено інформаційний чат-бот @GID_CNAP_Vot з переліком адміністративних послуг та порядком їх отримання згідно вимог чинного законодавства України.

Крім того, для покращення комунікації та для ознайомлення населення з новелами чинного законодавства України створено Telegram канал “Питання-відповіді”, за допомогою якого громадяни можуть звертатися безпосередньо до працівників Відділу ЦНАП з конкретними питаннями.

Ведеться офіційна сторінка Відділу ЦНАП у соціальній мережі Facebook, де, поміж всього, також розміщені телефони працівників Відділу ЦНАП для можливості звернення та актуальна інформація щодо режиму роботи.

Завдяки злагодженій взаємодії з Волноваською міською ВЦА, через Відділ ЦНАП здійснювався прийом заяв та документів від громадян

Волноваської міської територіальної громади з проведення оздоровчої кампанії дітей. Відділом ЦНАП прийнято 23 заяви на оздоровлення.

В 2023 році впроваджена адміністративна послуга «Під ключ», а саме: працівниками Відділу ЦНАП надається практична допомога заявникам у складанні заяв, звернень, скарг тощо. Детально пояснюється заявникам, які необхідно вчинити дії для отримання тієї чи іншої адміністративної послуги у зручному для них ЦНАПі. Також надаються інші супутні послуги, які виникають в ході конкретної адміністративної послуги.

Створена гаряча лінія “Підтримка поруч” для консультування та надання практичної допомоги в складанні необхідних документів для військовослужбовців та членам їх сімей. Уповноважено наказом керівника Відділу ЦНАП особу, яка безпосередньо займається цим напрямком. За консультаціями звернувся 41 заявник з різних питань, зокрема: щодо пошкодження та отримання компенсації за об’єкти нерухомого майна; щодо реєстрації права власності на об’єкти нерухомого майна; щодо порядку та умов постановки на квартирний облік; щодо відновлення втрачених або знищених документів, виданих органами державної влади та інші.

Основними пріоритетними напрямками роботи Відділу ЦНАП на 2024 рік визначено:

1. Розширення переліку послуг, що надаються через Відділ ЦНАП в умовах воєнного стану.
2. Організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб’єктів звернень.
3. Налагодження співпраці з суб’єктами надання адміністративних послуг.
4. Поновлення доступів до державних реєстрів.
5. Впровадження в роботу Відділу ЦНАП нововведень чинного законодавства.

Ринок праці. Зайнятість населення.

Протягом 2021 року послуги служби зайнятості отримали 1050 безробітних громадян громади, що становило 95% до запланованого. Роботодавцями громади подано 682 вакансії. 392 особи були забезпечені роботою за сприянням Волноваського районного Центру зайнятості.

Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар’єри для вільного руху факторів виробництва, у т.ч. робочої сили, призвівши до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування. Проблеми в економіці у поєднанні зі значними внутрішніми переміщеннями та потоками біженців, призводять до масштабних втрат у сфері зайнятості та доходів. Зростання рівня безробіття, соціальне відчуження, гендерна нерівність, поширення бідності — серед головних негативних соціальних наслідків війни.

Релокація та вимушена міграція призвели до зміни структури ринку праці, зменшилася кількість робочих місць, зросла конкуренція.

Суттєвим став дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили. Попит на робочу силу різко зменшився через неможливість працювати у зонах бойових дій.

Аналіз ситуації на зареєстрованому ринку праці Волноваського району знаходиться у функціоналі Волноваського районного Центру зайнятості. Відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 "Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією" місто Волноваха з 10.03.2022 перебуває під окупацією Російської Федерації. Дані обставини призвели до змін у функціонуванні різних галузей місцевого управління, у тому числі й сфери зайнятості. Наразі органи державної влади та місцевого самоврядування не здійснюють свою діяльність на тимчасово окупованій території до часу її звільнення від окупації. Таким чином, Волноваський районний центр зайнятості у зв'язку з тимчасовою окупацією міста призупинив свою роботу та не може здійснювати свої повноваження і, відповідно, прогнозування ситуації на локальному зареєстрованому ринку праці унеможливлене. Роботу щодо прогнозування ситуації із зареєстрованим безробіттям у м. Волноваха буде відновлено після деокупації міста.

До російської агресії в громаді зберігалась стійка тенденція зростання середньомісячної заробітної плати на одного працівника.

Постійно проводилась робота зі збирання та моніторингу інформації за своєчасністю і повнотою виплати заробітної плати, сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та вживання оперативних заходів.

В Волноваській міській територіальній громаді проводилась певна робота по забезпеченню додержання законодавства про працю та соціально-трудова відносини.

У зв'язку з проведенням активних бойових дій на окремих територіях Донецької області, а саме на території Волноваського району, юридичні та фізичні особи змінюють місце реєстрації за межі області, тому неможливо спрогнозувати фонд оплати праці найманих працівників на 2024 рік.

Динаміка надходження доходів за 2021-2023 роки

За підсумками 2021 року дохідна частина бюджету громади виконана в цілому на 103,9 %, у тому числі: за загальним фондом бюджету – 105,1 %, за спеціальним – 99,3 %.

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. З 10 березня 2022 року по теперішній час вся територія Волноваської міської територіальної громади знаходиться під тимчасовою окупацією збройних сил РФ.

За підсумками 2022 року дохідна частина бюджету громади виконана в цілому на 71,6 %, у тому числі: за загальним фондом бюджету – 72,1 %, за спеціальним – 54,1 %.

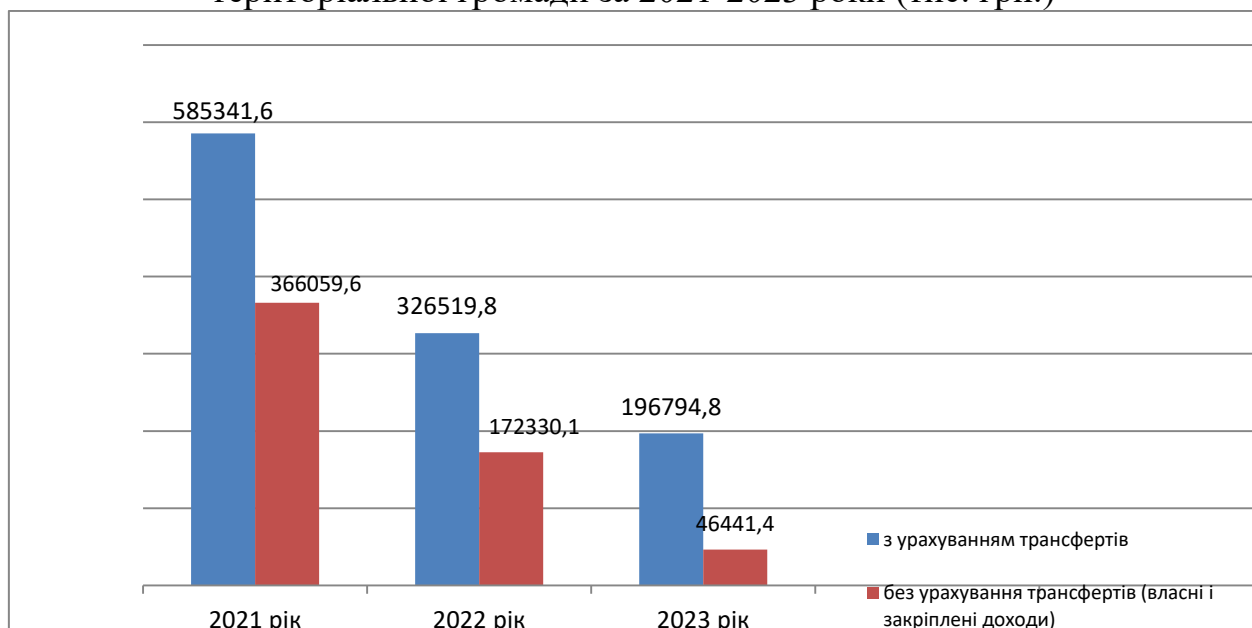
На 2023 рік дохідна частина бюджету Волноваської міської територіальної громади сформована з урахуванням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України (із змінами) та з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану».

Дохідна частина громади без урахування трансфертів станом на 01.09.2023 року виконана на 73,2 % або 37 793,1 тис.грн.

За 2021 - 2022 роки, з урахуванням очікуваних надходжень за 2023 рік до загального і спеціального фондів бюджету Волноваської міської громади надходження склали/складуть:

- за 2021 рік – з урахуванням трансфертів 585 341,6 тис.грн., без урахування трансфертів – 366 059,6 тис.грн;
- за 2022 рік – з урахуванням трансфертів 326 519,8 тис.грн., без урахування трансфертів – 172 330,1 тис.грн;
- за 2023 рік очікувані надходження з урахуванням трансфертів – 196 794,8 тис.грн, без урахування трансфертів та з урахуванням скасування надходження податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення військовослужбовців до місцевих бюджетів з 01.10.2023 року – 46 441,4 тис.грн.

Діаграма 1. Динаміка надходження доходів до бюджету Волноваської міської територіальної громади за 2021-2023 роки (тис. грн.)

Спеціальний фонд бюджету

Надходження екологічного податку за 2021-2022 року до бюджету громади склали 430,0 тис. грн, за 2023 рік очікувані надходження податку – 0,1 тис.грн. Залишок коштів екологічного податку станом на кінець 2023 року очікується у сумі 897,9 тис.грн, у т.ч. за рахунок коштів залишку коштів податку на 01.01.2021 року у сумі 467,8 тис.грн.

Прогнозні надходження доходів на 2024 рік

Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможлиблюють розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни так і громади та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Законом України від 15.03.2022 № 2134-ІХ «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» призупинено дію статті 75¹ Бюджетного кодексу України та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів, тому прогноз місцевого бюджету у 2023 році також не складається. Водночас, на виконання Меморандуму з МВФ у 2023 році разом із проектом Державного бюджету України на 2024 рік представлено показники державного бюджету на 2025–2026 роки, що сприятиме передбачуваності бюджетної системи та стане підґрунтям для відновлення застосування середньострокового бюджетного планування. У липні 2023 року Верховна Рада Україна прийняла Закон України від 27.07.2023 № 3278-ІХ «Про внесення змін до Бюджетного кодекса України щодо забезпечення передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості». Цим Законом виконано зобов'язання Уряду України за чотирма структурними маяками Меморандуму з МВФ, він, зокрема, передбачає відновлення з 01.01.2024 дії норм Кодексу щодо складання Бюджетної декларації як документа середньострокового бюджетного планування. У 2024 році планується змінами до Кодексу відновити дію норми статті 75¹ у частині складання у 2024 році прогнозу місцевого бюджету як документа середньострокового бюджетного планування.

Тобто прогноз місцевого бюджету як документ середньострокового бюджетного планування у 2023 році не складався.

Складання проекту місцевого бюджету на 2024 рік здійснювалося з дотриманням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, з урахуванням прийнятих законодавчих змін.

Показники доходної частини місцевого бюджету на 2024 рік розроблені на базі основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, які враховують дії правового режиму воєнного стану, та із застосуванням норм, як чинних бюджетного та податкового законодавства.

При прогнозуванні доходної частини місцевих бюджетів на 2024 рік було враховано:

- наявні статистичні показники, які використовуються при розрахунку прогнозних надходжень податків та зборів, зокрема за 2022 рік, очікувані макропоказники Мінекономіки на 2023 рік та прогнозні на 2024 рік;
- фактичне виконання дохідної частини бюджету;
- застосування нормативу зарахування податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів відповідно до норм Бюджетного кодексу України (без урахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців);
- періоди дії воєнного стану.

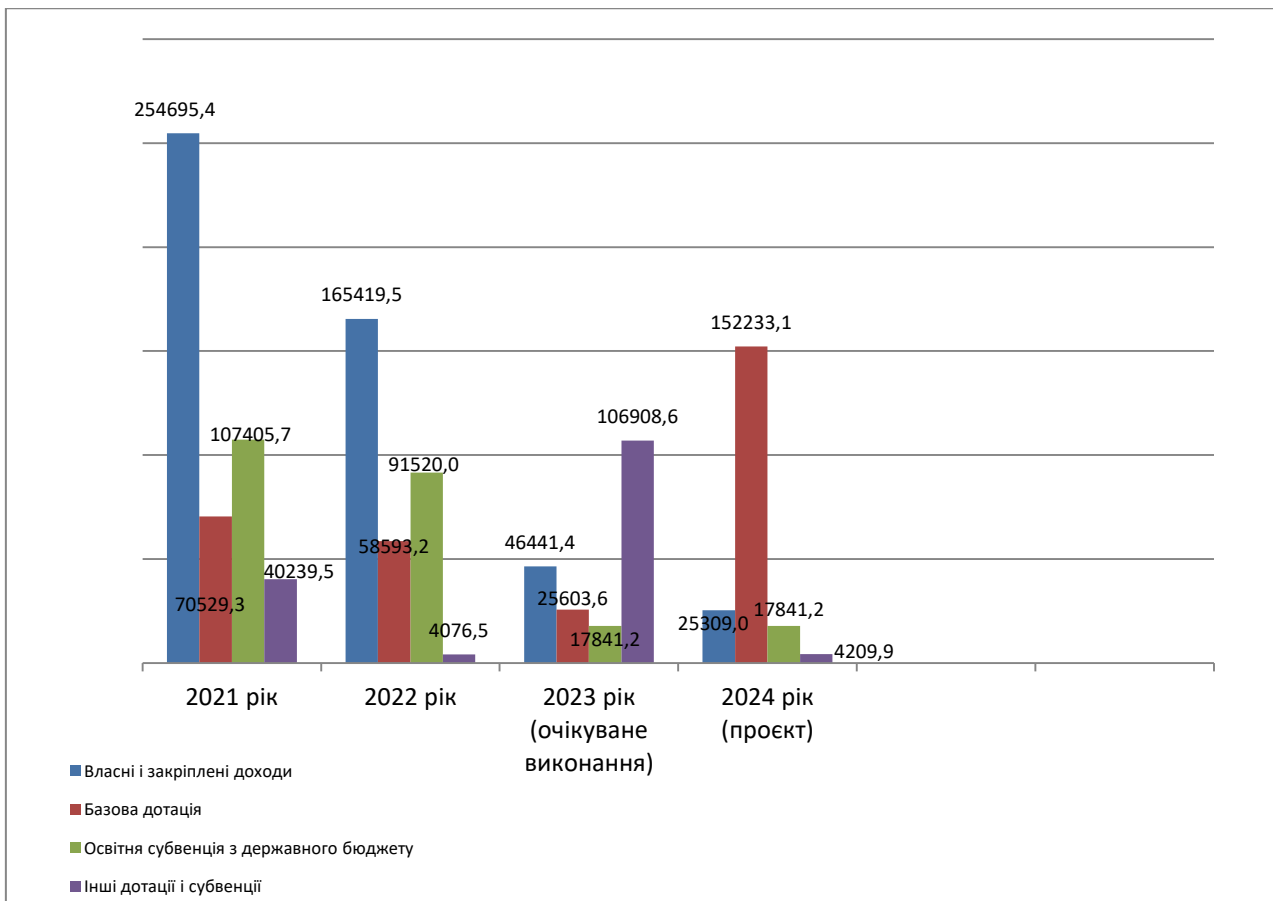
Прогнозні показники є попередньо-орієнтовними та надалі можуть бути скореговані на основі уточнення статистичних даних, зміни поточної військової, соціально-економічної ситуації з урахуванням внутрішніх і зовнішніх ризиків та загроз розвитку економіки. Так, характерною ознакою для визначення дохідної частини є високий ступінь невизначеності, як з погляду часового проміжку й інтенсивності військових дій, масштабу подальших руйнувань.

Прогнозний обсяг доходів загального і спеціального фондів з урахуванням трансфертів на 2024 рік очікується у сумі 199 593,2 тис. грн, який складається з:

- власних і закріплених доходів – 25 309,0 тис. грн;
- базової дотації з державного бюджету – 152 233,1 тис. грн;
- освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 17 841,2 тис. грн;
- субвенції на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 4 209,9 тис.грн.

Діаграма 2. Прогноз доходів загального фонду до бюджету Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік у порівнянні з фактичними надходженнями 2021-2022 років та очікуваними надходженнями 2023 року

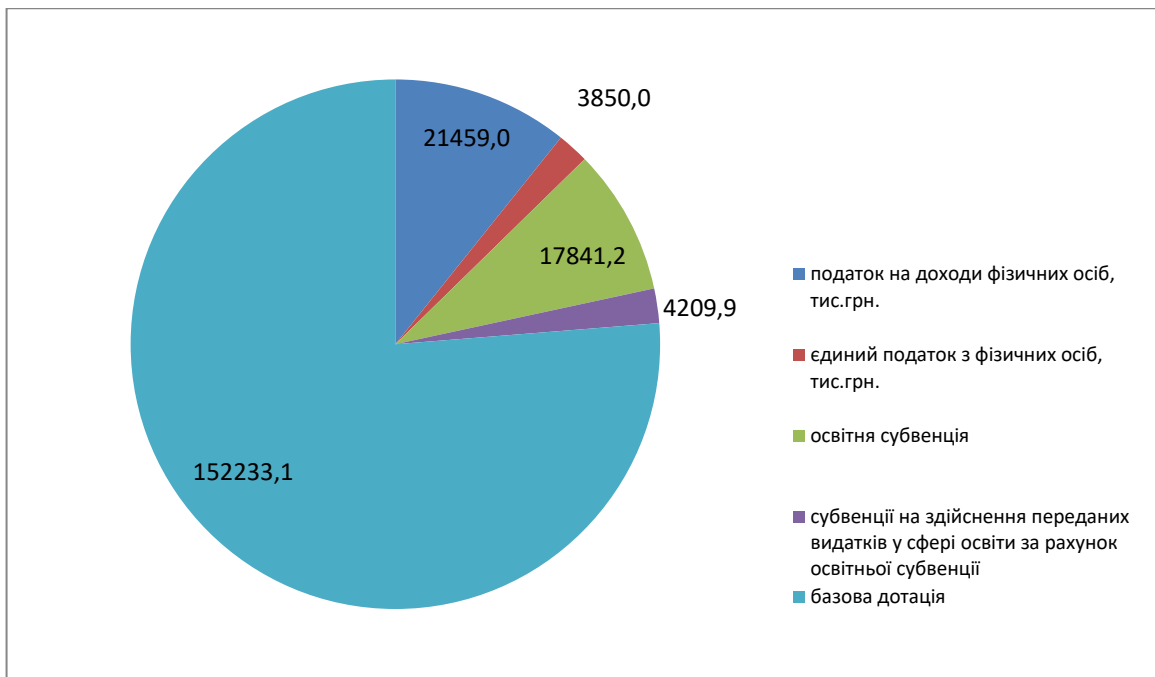

Розрахунковий обсяг доходів загального фонду з урахуванням трансфертів на 2024 рік складає 199 593,2 тис. грн. До очікуваних показників 2023 року очікується збільшення надходжень, на суму 2 798,4 тис. грн або на 1,4 %.

На 2024 рік спеціальний фонд не планується.

Найбільшу частку в надходженнях загального фонду без урахування трансфертів займає податок на доходи фізичних осіб (84,8 %), єдиний податок з фізичних осіб (15,2 %).

Діаграма 3. Структура доходів загального фонду бюджету Волноваської міської територіальної громади з урахуванням трансфертів на 2024 рік

Основним джерелом наповнення бюджету громади є податок на доходи фізичних осіб, прогнозні надходження якого у 2024 році складуть 21 459,0 тис. грн, до очікуваних надходжень 2023 року збільшення очікується у сумі 2 794,8 тис. грн або на 1,4 %. При визначенні обсягу надходжень податку у 2024 році враховані: мінімальна заробітна плата з 01.01.2024 року у розмірі 7100 грн, з 01.07.2024 року – 8000 грн та посадовий оклад (тарифна ставка) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки з 1 січня 2024 року – 3195 грн, з 1 липня 2024 року – 3600 грн, очікувані надходження у 2023 році 60% податку на доходи фізичних осіб (без урахування податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу), що зараховується до бюджету територіальної громади, середньомісячна заробітна плата, скоригована на індекс споживчих цін 9 % до попереднього року) – 106 % та з урахуванням особливостей діяльності основних бюджетоутворюючих підприємств, установ, організацій різних форм власності у період воєнного часу. Основними факторами впливу зростання податку та збору на доходи фізичних осіб є зростання мінімальної заробітної плати та поступове відновлення ділової активності суб'єктів господарювання. У той же час для збільшення фінансових ресурсів держави на потреби сектору безпеки та оборони для виконання завдань з відсічі збройної агресії Російської Федерації податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення військовослужбовців з наступному році планується зараховувати до спеціального фонду державного бюджету.

Другим джерелом наповнення є єдиний податок з фізичних осіб, надходження якого прогнозується 3850,0 тис. грн, до очікуваних надходжень 2023 збільшення очікується на 25,8% або на 790,0 тис. грн. При розрахунку

надходжень на 2024 рік врахована сплата єдиного податку платниками 3 групи.

Обсяги освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у проєкті Програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік враховані на рівні 2023 року (станом на 18.09.2023). У зв'язку з продовженням до 31.08.2023 терміну приймання документів на зарахування учнів, суттєвою вимушеною міграцією учнів як всередині країни, так і за її межі, пов'язаною з воєнними діями та неможливістю здійснити достовірний прогноз кількості учнів у новому навчальному році у необхідних для освітньої субвенції розрізах для всіх територіальних громад, при наданні проєкту Закону України «Про Державний бюджет на 2024 рік» до Верховної Ради України 15 вересня 2023 року розподіл обсягів освітньої субвенції у розрізі територіальних громад не здійснено. Тому розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на 2024 рік буде затверджено рішенням Кабінету Міністрів України.

Обсяги субвенції на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції (оплата простою педагогічних працівників та оплата простою працівників інклюзивно-ресурсного центру) враховані в обсязі згідно розрахунків головного розпорядника коштів. Обсяг базової дотації з державного бюджету відповідає даним проєкту Закону України «Про Державний бюджет на 2024 рік» реєстр. № 10000 від 15.09.2023 року.

ВИДАТКИ

Виконання видаткової частини Волноваської міської територіальної громади у 2021 році склало 509 193,1 тис. грн, у тому числі:

- загальний фонд – 343 533,3 тис. грн;
- спеціальний фонд – 165 659,8 тис. грн;

Виконання видаткової частини Волноваської міської територіальної громади у 2022 році склало 152 003,7 тис. грн, у тому числі:

- загальний фонд – 145 241,1 тис. грн;
- спеціальний фонд – 6 762,6 тис. грн;

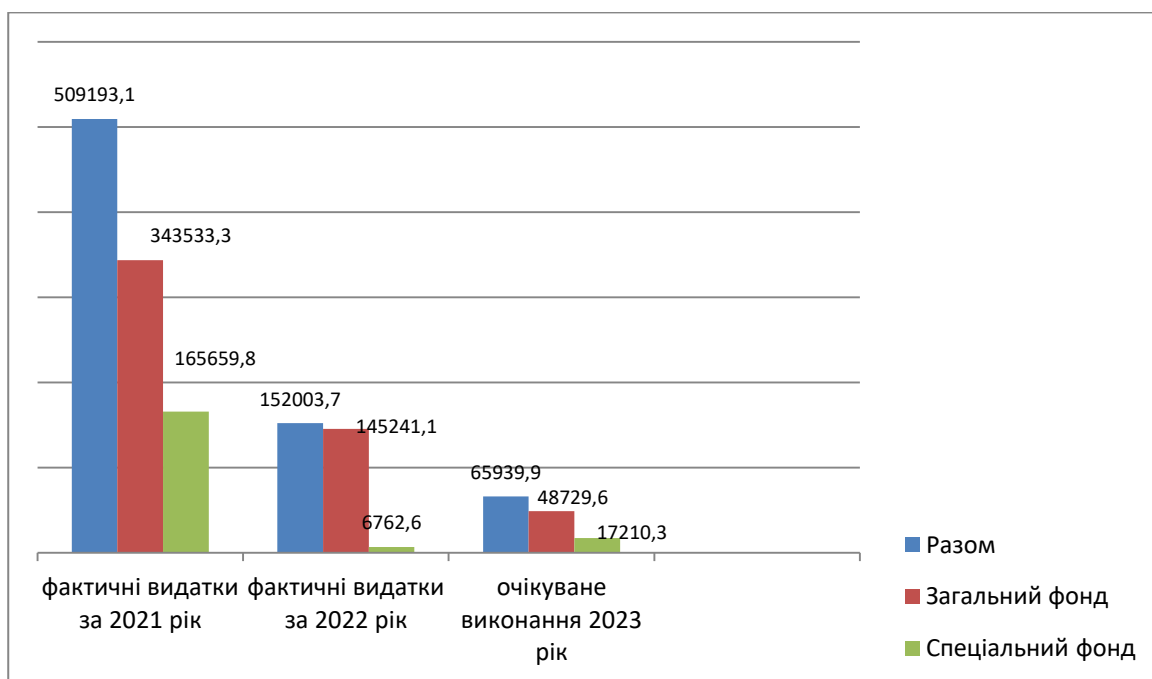
Очікуване виконання видаткової частини бюджету Волноваської міської територіальної громади (з урахуванням трансфертів) визначено з урахуванням внесених змін до бюджету за рахунок спрямування вільних залишків бюджетних коштів станом на 01.01.2023 року, субвенцій з державного бюджету та інших місцевих бюджетів і становить 65 939,9 тис. грн, в тому числі:

- загальний фонд – 48 729,6 тис. грн;
- спеціальний фонд – 17 210,3 тис. грн (без урахування власних надходжень).

На планування та виконання видаткової частини бюджету громади вплинула перш за все тимчасова окупація громади збройними силами

російської федерації з 10 березня 2022 року, той факт, що більшість установ громади не здійснюють свою діяльність на території підконтрольній Україні, факт не функціонування на території підконтрольній Україні двох головних розпорядників коштів місцевого бюджету (Відділ соціального захисту населення та Служба у справах дітей) та той факт, що працівники структурних підрозділів військово-цивільної адміністрації працюють в дистанційному режимі. Найбільшу питому вагу у видатках 2022 – 2023 років займають видатки на заробітну плату з нарахуваннями – 88,5 % та 91,7% відповідно. Тобто, у зв'язку з повномасштабними вторгненням рф в Україну, тимчасовою окупацією громади інші видатки окрім заробітної плати з нарахуваннями майже не здійснюються.

Діаграма 4: Обсяги видаткової частини загального фонду місцевого бюджету за 2021-2023 роки

Прогнозні показники на 2024 рік

Прогнозні показники видатків місцевого бюджету на 2024 рік розроблено на основі показників дохідної частини бюджету територіальної громади, враховані основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку, що впливають на видаткову частину місцевого бюджету, підвищення розмірів державних соціальних стандартів, прийняті рішення щодо надання трансфертів та укладених договорів тощо.

Розрахунок видатків на утримання бюджетних установ у 2024 році здійснювався з урахуванням тимчасової окупації Волноваської міської територіальної громади, тобто розрахунки здійснені тільки по тих установах,

які станом на 1 вересня 2023 року здійснюють свою діяльність на території підконтрольній Україні в дистанційному режимі.

В першу чергу в них враховані вимоги статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення в першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати.

Соціальні стандарти:

– прогнозний розмір мінімальної заробітної плати:

з 01 січня 2024 року – 7 100 грн,

з 01 квітня 2024 року – 8 000 грн;

– прогнозний посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:

з 01 січня 2024 року – 3 195 грн,

з 01 квітня 2024 року – 3 600 грн.

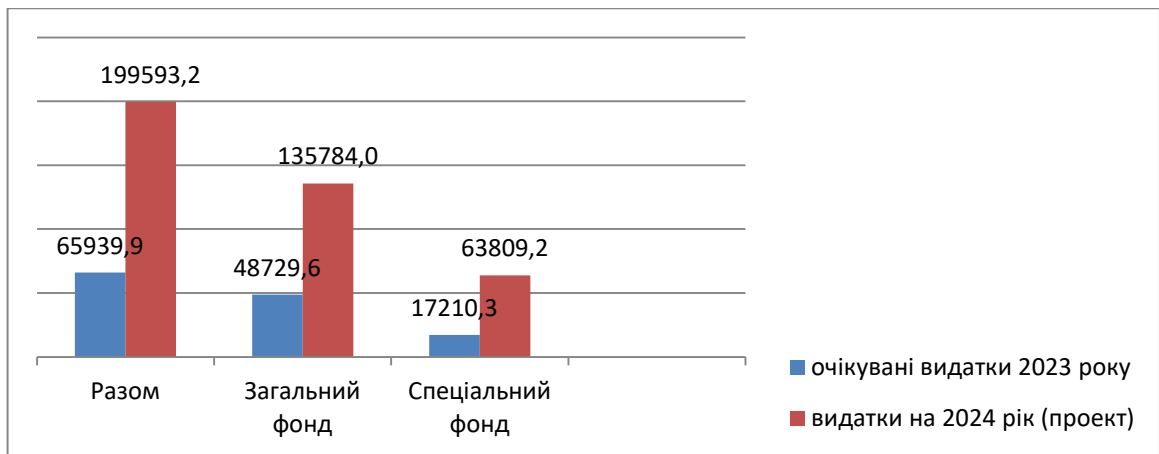
При розрахунку обсягу коштів, необхідних для виплати заробітної плати, враховані видатки для проведення індексації грошових доходів населення.

По установах, які на даний час здійснюють свою діяльність на території підконтрольній Україні, у видатках на 2024 рік передбачено погашення кредиторської заборгованості, яка утворилась станом на 24.02.2022 року.

Стосовно забезпечення потреби в коштах на проведення розрахунків за електричну енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами, то на даний час визначитися з потребою в коштах неможливо, у зв'язку з тим, що територія громади тимчасово окупована збройними силами російської федерації, відсутня достовірна інформація щодо пошкодження бюджетних установ або їх повної руйнації. Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв будуть передбачені в бюджеті після деокупації території громади та обстеження закладів бюджетної сфери, за рахунок вільного залишку бюджетних коштів громади станом на 01.01.2024 року.

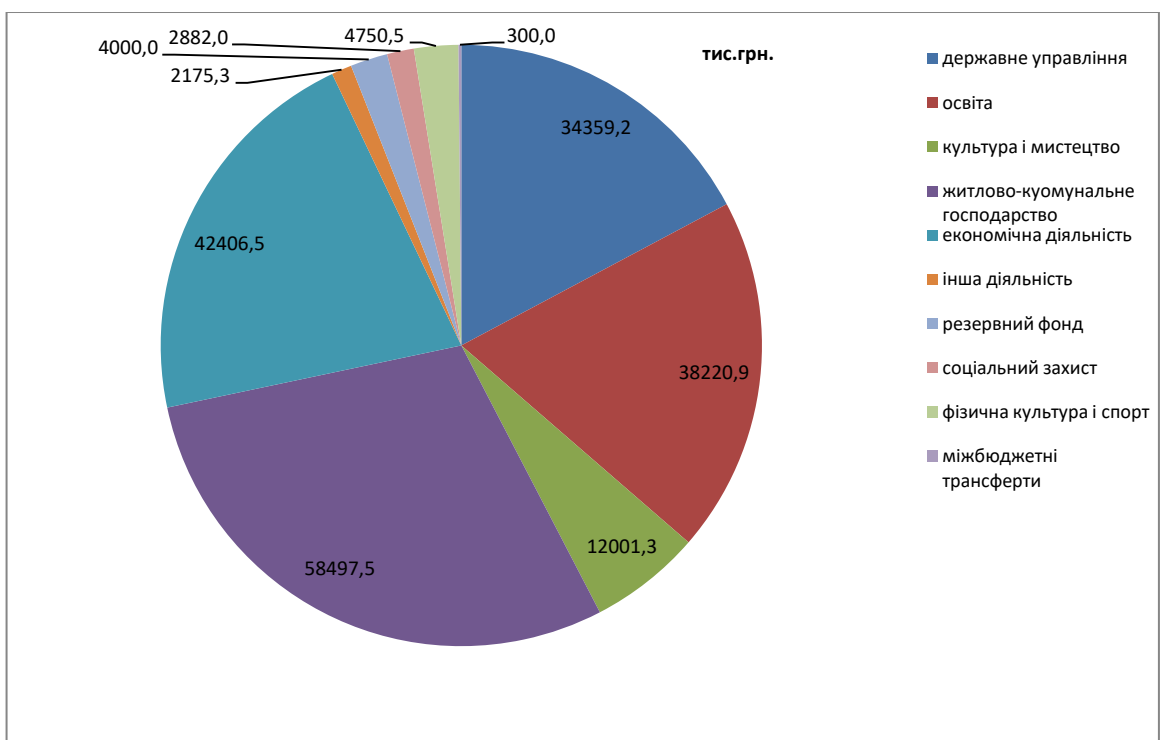
Видаткова частина бюджету громади на наступний 2024 рік розрахована головними розпорядниками коштів у сумі 199 593,2 тис.грн.

Діаграма 4. Обсяги видаткової частини загального фонду місцевого бюджету 2023 – 2024 років

При визначенні обсягів видатків по галузях врахована поточна ситуація на 1 вересня 2023 року, перспектива деокупації громади та поновлення роботи бюджетних установ та організацій в межах фінансових можливостей.

Діаграма 5. Розподіл за програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету

За прогнозом на утримання галузі Освіта у 2024 році направляється 38220,9 тис.грн, що складає 19,1 % від загальної суми, на Державне управління – 34359,2 тис.грн (17,2%), Культура і мистецтво – 12001,3 тис.грн (6,0%), Соціальний захист та соціальне забезпечення – 2882,0 тис.грн (1,4%), Фізична культура і спорт – 4750,5 тис.грн (2,4%), резервний фонд – 4 000,0 тис.грн (2,0%), Житлово-комунальне господарство – 58 497,5 тис.грн (29,3%), Економічна діяльність – 42406,5 тис.грн (21,2%), Інша

діяльність – 2 175,3 тис.грн (1,1%), Міжбюджетні трансферти – 300,0 тис.грн (0,2 %).

Питома вага заробітної плати з нарахуваннями в загальному обсязі видатків складає 43,7 %. Питома вага капітальних видатків, що планується, в загальному обсязі видатків складає 32 %.

Розподіл видатків є попереднім, та може змінитися під час формування бюджету громади на 2024 рік.

Освіта

У зв'язку із запровадженням на території України правового режиму воєнного стану та тимчасовою окупацією Волноваської міської територіальної громади перед освітою Волноваської міської територіальної громади постали нові виклики, які ми й нині долаємо.

Із загальної кількості закладів освіти Волноваської міської територіальної громади пошкоджено та зруйновано: 13 закладів дошкільної освіти, 16 закладів загальної середньої освіти (2 ЗЗСО повністю зруйновано), 3 заклади позашкільної освіти (2 з них не підлягають відновленню). Слід зазначити, що в уцілілих закладах освіти відсутнє матеріально-технічне забезпечення (меблі, обладнання, оргтехніка, посуд тощо).

З урахуванням тимчасової окупації території громади, для створення оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти на час дії правового режиму воєнного стану, з метою забезпечення прав усіх учасників освітнього процесу розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 26 серпня 2022 № 168 «Про організацію роботи комунальних закладів освіти Волноваської міської територіальної громади під час дії правового режиму воєнного стану» було визначено, що 13 (тринадцять) закладів загальної середньої освіти (всього 18 закладів), 14 закладів дошкільної освіти та 3 заклади позашкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану в Україні освітню діяльність не здійснюють.

В 2022-2023 навчальному році у дистанційному форматі розпочали свою роботу 5 (п'ять) закладів загальної середньої освіти:

- Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Волноваської міської територіальної громади;
- Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 2 Волноваської міської територіальної громади;
- Волноваський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Волноваської міської територіальної громади;
- Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 6 Волноваської міської територіальної громади;
- Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 7 Волноваської міської територіальної громади.

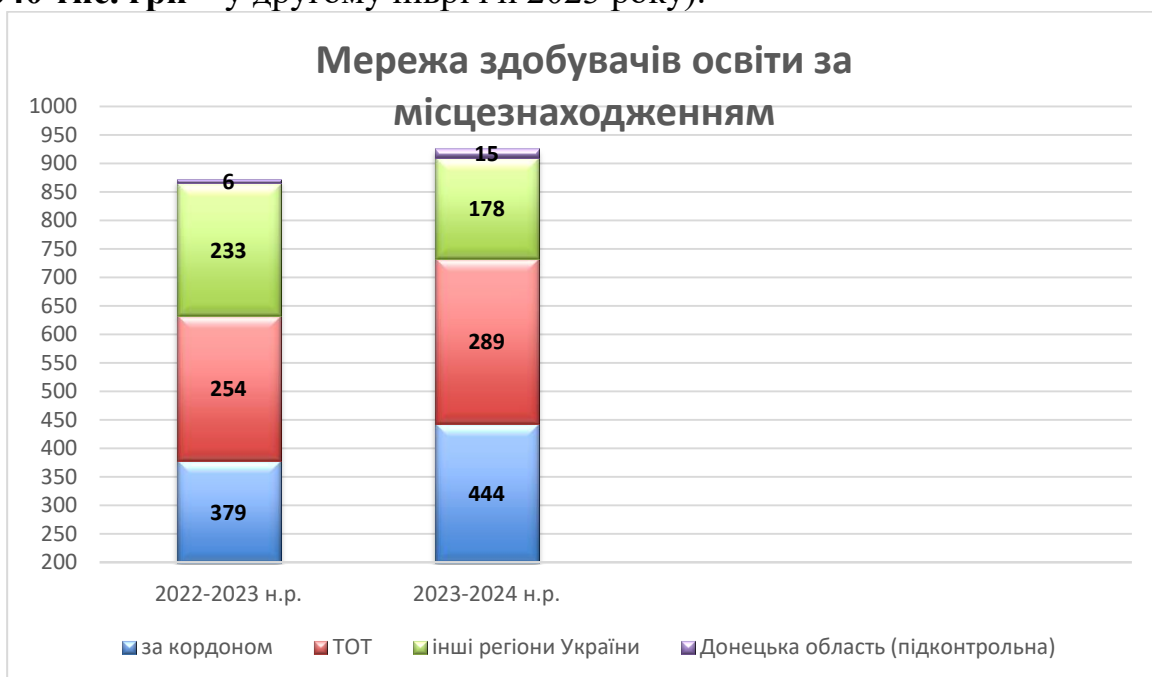
Здобували освіту у минулому навчальному році 872 учні (за кордоном – 379, ТОТ – 254, в інших регіонах України – 239). Серед них 50 учнів першого класу, 115 учнів дев'ятого класу та 118 учнів одинадцятого класу.

Кількість педагогічних працівників, які працювали у 2022-2023 навчальному році становила 109 осіб (28 знаходились за кордоном, 81 – на території України).

У 2023-2024 навчальному році розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 28 серпня 2023 № 65 «Про організацію освітнього процесу в дистанційній формі в комунальних закладах загальної середньої освіти Волноваської міської територіальної громади у 2023/2024 навчальному році» освітній процес у дистанційній формі запроваджено у 5 (п'яти, тих самих) закладах загальної середньої освіти (Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1, Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 2, Волноваський опорний заклад загальної середньої освіти, Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 6, Волноваський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 7) з використанням освітніх платформ E-school, HUMAN та Нові знання.

Кількість здобувачів освіти складає 926 (з них 444 – за кордоном, 289 – на ТОТ, 15 – на території Донецької області (підконтрольній) та 178 евакуювалися в інші регіони України). Відкрито 56 класів (розрахункова кількість класів – 49), із них перших — 5 класів (61 особа), десятих — 5 (121 особа). Середня наповнюваність шкіл становить 185 осіб, середня наповнюваність класів 16 осіб. Освіту надають 107 педагогічних працівників, з них 25 знаходяться за кордоном, 81 – в інших регіонах України та 1 перебуває на підконтрольній території Донецької області.

На жаль, в обсяги виділеної держсубвенції у 2023 році громада не вкладалася. Але громада для забезпечення якісного освітнього процесу та недопущення виникнення заборгованості із виплатами заробітної плати педагогічним працівникам виділила додаткові кошти з місцевого бюджету на виплату заробітної плати (**843 280 тис. грн** у першому півріччі 2023 року, **819, 040 тис. грн** – у другому півріччі 2023 року).

З метою організації якісного освітнього процесу в жовтні 2022 року всі педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти Волноваської МТГ були забезпечені ноутбуками «Chromebook» в рамках проєкту «Ноутбук кожному вчителю». Так, у 2023-2024 навчальному році додаткової потреби у комп'ютерному обладнанні для педагогів немає.

Проте у 2023-2024 навчальному році залишається потреба у забезпеченні гаджетами здобувачів освіти, які перебувають на території України (55 осіб потребують комп'ютерного обладнання). Необхідно зазначити, що у 2022-2023 навчальному році 5 (п'ять) здобувачів освіти отримали планшети від Корейського агентства міжнародного співробітництва. А також благодійною допомогою у вигляді комп'ютерного обладнання від Представництва дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) забезпечено 29 здобувачів освіти, з них 15 – планшетами та 14 – хромбуками.

Крім того, за кошти державного бюджету у 2023-2024 навчальному році було забезпечено підручниками учнів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти Волноваської міської територіальної громади. Для учнів 5 класу з резервного фонду отримали 18 підручників з математики, 18 підручників з української мови та 17 підручників з природознавства для учнів та вчителів, які перебувають на підконтрольній українській владі території. Також отримали 1042 підручника для 6 класу, з них частину підручників передали дітям та вчителям, які перебувають на підконтрольній українській владі території. Решта підручників зберігається на базі Дніпровського Будинку Мистецтв.

Зважаючи на дистанційний формат освітнього процесу та тимчасову окупацію Волноваської міської територіальної громади, призупинено виконання деяких програм, серед них: Програма організації харчування дітей у закладах дошкільної освіти Волноваської міської територіальної громади; Програма «Шкільний автобус»; Програма щодо організації харчування учнів 1-4 класів та учнів пільгових категорій у закладах освіти Волноваської міської територіальної громади; Програма забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти Волноваської міської територіальної громади.

Створення освітніх локацій у інших містах поза межами Донецької області вважаємо не доцільним, бо здобувачі освіти та педагогічні працівники розкидані по всій території країни, а більшість наших дітей знаходяться на тимчасово окупованій території та за кордоном. Зосередженість великої кількості учасників освітнього процесу у тому чи іншому місті не спостерігається.

Головна мета на 2024 рік – відновлення будівель закладів та організація освітнього процесу після деокупації території Волноваської громади та розмінування територій.

На основі розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1219-р «Про затвердження плану дій органів виконавчої влади з

відновлення деокупованих територій територіальних громад» (із змінами) був розроблений план першочергових дій із стабілізації сфери освіти у Волноваській міській територіальній громаді після її деокупації.

Пріоритні напрямки на 2024 рік:

- приведення фактичної наповнюваності класів до нормативної, що враховується у формульному розрахунку обсягу освітньої субвенції шляхом проведення заходів з оптимізації мережі;
- створення оптимальної освітньої інфраструктури (забезпечення інформатизації закладів освіти (придбання оргтехніки, підключення до мережі швидкісного Інтернету), придбання меблів для закладів освіти, забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками, комп'ютерною технікою та іншим обладнанням для організації навчання тощо);
- забезпечення професійного розвитку педагогів, у тому числі за рахунок підвищення кваліфікації педагогів (в рамках Програми на 2024 рік заплановано 50 тис.грн на підвищення кваліфікації 70 педагогічних працівників);
- здійснення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої;
- оздоровлення здобувачів освіти у Санаторно-оздоровчому центрі соціальної реабілітації «Смарагдове місто» (планується виділення 60 тис.грн для організації підвезення 30 здобувачів освіти, які потребують соціальної реабілітації до переміщеного Санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації "Смарагдове місто" (Хмельницька область, с. Оринин).

Підтримка сім'ї, дітей та молоді

До початку повномасштабної російської агресії реалізація молодіжної та сімейної політики у Волноваській МТГ мала позитивну динаміку: створено умови для розвитку та самореалізації молоді, забезпечено всебічну підтримку сімей громади, особливу роль займало національно-патріотичне виховання молоді.

Відділом у справах сім'ї молоді та спорту Волноваської ВЦА у 2021 та січні-лютому 2022 року із дотриманням карантинних вимог проводились заходи для сімей та молоді в онлайн та офлайн форматі: до Дня Незалежності, Дня людей з обмеженими можливостями, молодіжні заходи до Дня всіх закоханих, та ін. Значна увага приділялась проведенню тематичних акцій та інформаційно-просвітницьких заходів із запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

Але вторгнення російських окупаційних військ на територію Волноваської МТГ негативним чином відбилась на усіх сферах суспільного життя. Родини та молодь громади були вимушені покинути власні домівки та виїхати на територію підконтрольну Україні, або за кордон.

У зв'язку з цим протягом 2023 року відсутня можливість проводити заходи у форматі офлайн. Робота з молоддю здійснювалась у форматі онлайн.

Для молоді Волноваської МТГ проведено низку молодіжних заходів. Деякі з них: круглий стіл для молоді в рамках відзначення Всесвітнього дня Здоров'я, флешмоб «Квіти для мами» з нагоди Дня матері, круглий стіл з молоддю «Я - патріот» з нагоди Дня Конституції, тематичні заходи до Дня батька, Дня сім'ї, Дня захисту дітей, Дня вшанування пам'яті дітей, загиблих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Вже сьогодні варто подбати про формування системи заходів, спрямованих на підтримку молоді та сімей громади, протидію домашньому насильству і торгівлі людьми, які буде реалізовано після визволення території Волноваської МТГ. У сфері молодіжної, сімейної та гендерної політики значну увагу слід приділити підвищенню національно-патріотичної свідомості молоді, створенню умов для її розвитку та самореалізації, подоланню гендерної нерівності, підтримці інституту сім'ї, запобіганню домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

Сьогодні молодь є важливою складовою сучасного суспільства, носієм інтелектуального потенціалу та визначальним чинником соціально-економічного прогресу. Будучи наступниками державних традицій, норм культури і моралі, молодь може бути однією з найбільш активних соціальних груп за певних умов. Підтримка молоді в усіх сферах життя має важливе значення для забезпечення суспільного прогресу та інновацій.

Станом на 01.01.2022 року чисельність молоді Волноваської міської територіальної громади становила 14 092 особи, що складає 39 % від загальної кількості населення громади.

Сучасний погляд молоді на життя призводить до виникнення принципово нових сімейних цінностей та норм, що пов'язано із соціальними факторами: рівнем економічної спроможності населення, безробіттям, способом життя та шкідливими звичками. Сучасна сім'я є найважливішим соціальним середовищем та має надзвичайно важливу роль в розвитку суспільства, виконує економічні, правові, соціальні, етичні функції та є потужним фактором формування демографічного потенціалу.

Станом на 01.01.2022 року у Волноваській міській територіальній громаді проживло 420 багатодітних сімей, в яких виховувалось 1371 дітей. З них 16 % (або 67 сімей) молоді сім'ї, 62 % (або 262 сімей) повні сім'ї.

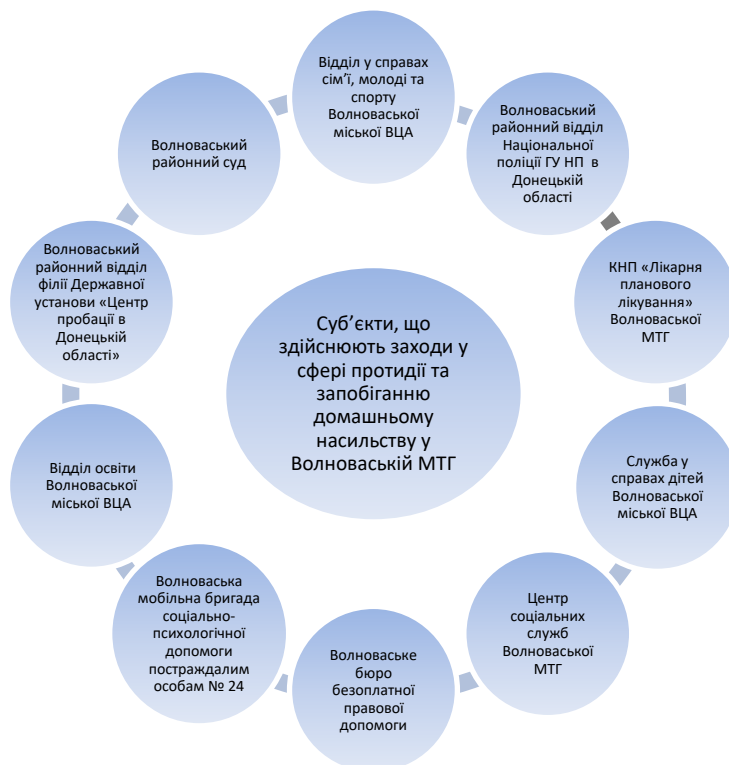
Домашнє насильство та насильство за ознакою статі є проявами порушень прав людини, передусім права на життя, свободу, особисту безпеку, на повагу до приватного та сімейного життя, дискримінації, а також є основними перешкодами забезпечення гендерної рівності. Найбільш вразливими до проявів насильства є жінки та діти. До групи підвищеного ризику потрапляння в ситуацію насильства належать особи з інвалідністю, люди похилого віку, внутрішньо переміщені особи, жінки із сільської місцевості.

Насильство негативно впливає на фізичне та психічне здоров'я постраждалих осіб і може призвести до інвалідності та летальних випадків унаслідок отримання тяжких тілесних ушкоджень, не сумісних із життям, вчинення суїциду.

Протягом останніх років в Україні забезпечено розбудову системи протидії, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі. Постраждалі особи потребують комплексної медичної соціально-психологічної, правової допомоги. Успішність такої допомоги залежить від ефективної організації міжвідомчої взаємодії суб'єктів, які залучені до реагування на факти насильства.

У Волноваській міській територіальній громаді проведено певну роботу в сфері протидії та запобігання домашньому насильству:

1) для забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії визначені суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері протидії та запобігання домашньому насильству:

2) утворено координаційну раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі;

3) визначено відповідальних з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на території Волноваської міської територіальної громади.

У 2023 році розроблено та затверджено розпорядженням керівника Волноваської міської ВЦА План дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року у Волноваській міській територіальній громаді. Документ спрямований на забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у подоланні конфліктів, встановлення миру, процесі відновлення, протидії безпековим викликам, системній протидії насильству за ознакою статі та насильству, пов'язаному з конфліктом, та містить низку заходів, розроблених з перспективою деокупації території громади.

Торгівля людьми становить значну суспільну небезпеку. Поширенню цього явища сприяють висока міграційна активність населення, економічні, соціальні та правові чинники, а також інформаційні та психологічні передумови.

До груп ризику потрапляння в ситуацію торгівлі людьми належать особи з інвалідністю, чоловіки працездатного віку, незаміжні жінки, самотні матері, розлучені особи, молодь, особи, які виховувались у сім'ях зі складними життєвими обставинами.

Для досягнення позитивних змін у сфері протидії торгівлі людьми у Волноваській міській територіальній громаді необхідно підвищити рівень поінформованості населення з питань торгівлі людьми, основних ознак цього явища та засобів його запобігання. Існує гостра потреба збільшення кількості інформаційно-просвітницьких заходів, посиленні взаємодії влади і громадського сектору з цих питань.

В умовах воєнного стану протягом 2022 – 2023 років заходи з молоддю проводяться в режимі онлайн. З урахуванням теперішніх умов посилено інформаційно-просвітницьку роботу в сфері запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

Пріоритетним напрямком роботи є національно-патріотичне виховання молоді та сприяння поверненню молоді Волноваської МТГ на територію громади після деокупації території.

У 2023 році розроблено алгоритм першочергових дій з метою найскорішого відновлення роботи за напрямками молодіжної, сімейної політики, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми після деокупації території Волноваської МТГ.

Головна мета на 2024 рік: створення умов для повернення молоді Волноваської МТГ на територію громади після деокупації, забезпечення можливостей для самореалізації молоді у постконфліктний період;

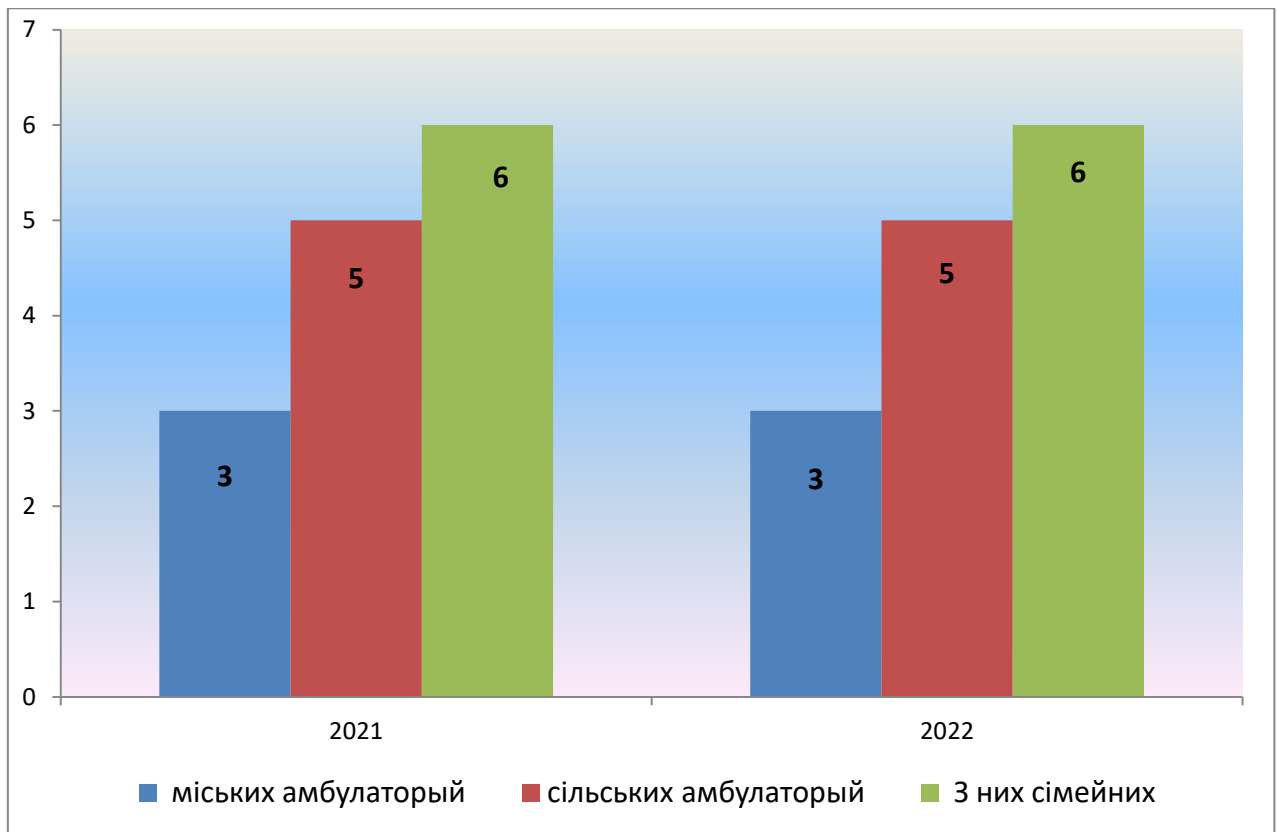
забезпечення системного розвитку та підтримки сім'ї, спрямованої на формування ціннісних орієнтацій для зміцнення інституту сім'ї; відновлення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі у постконфліктний період; сприяння забезпеченню рівності прав та можливостей жінок і чоловіків; підвищення поінформованості населення у сфері протидії торгівлі людьми; забезпечення національно-патріотичного виховання молоді Волноваської міської територіальної громади.

Основні пріоритети на 2024 рік: сприяння поверненню молоді громади після деокупації території, підвищення рівня компетентностей молоді; забезпечення працевлаштування молоді Волноваської МТГ після повернення на територію деокупованої громади; забезпечення організації змістовного дозвілля; підвищення в суспільстві престижу сім'ї, утвердження пріоритетності сімейних цінностей; всебічна підтримка багатодітної сім'ї; підтримка соціально вразливих категорій сімей; координація роботи із запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми.

Охорона здоров'я

До початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України в громаді діяли і обслуговували населення такі лікувально-профілактичні заклади: КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Волноваської міської територіальної громади», КНП «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади», КНП «Волноваська центральна районна лікарня», КНП «Волноваська стоматологічна поліклініка».

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Волноваської міської територіальної громади», мав такі структурні підрозділи: 8 амбулаторій, 6 ФАПів і 20ФП:

Фактична забезпеченість населення сільськими лікарськими амбулаторіями на 10 тис. населення - 3 при нормативі - 3, міськими – 1,3 при нормативі – 1,75.

Всі амбулаторії були укомплектовані медичними кадрами майже на 100 відсотків. Забезпеченість населення громади лікарями загальної практики – сімейними лікарями на 1000 осіб наявного населення на початок 2022 року становила на рівні 0,42.

Особлива увага приділялась підвищення якості надання медичної допомоги на всіх рівнях (матеріально-технічна база установ, оновлення інфраструктури, наявність кваліфікованих кадрів і фінансова стабільність), підвищенню кваліфікації як лікарів так і середнього медичного персоналу.

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Волноваської міської територіальної громади» обслуговує населення Волноваської міської територіальної громади. До початку повномасштабного вторгнення РФ в лютому 2022 року в громаді приділялась увага стаціонарозамінних форм надання медичної допомоги населенню в денних стаціонарах та по стаціонарам вдома. В амбулаторіях центра працювало 174 ліжка денних стаціонарів, в т.ч. міських – 96, сільських – 78. Проліковано було 3108 хворих у відділеннях денного стаціонару. Кількість хворих пільгової категорії населення Волноваської міської територіальної громади, за категорією захворювань згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1303, становить 40028 осіб, них з ревматоїдним артритом – 27786 осіб, хворі на діабет (цукровий та нецукровий) – 2450, з онкологічними захворюваннями – 1753 та інші.

Для повного функціонування закладів кошти направлялись на придбання товарів та матеріалів медичного призначення. Здійснювались централізовані заходи з лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет. В 2021 році безкоштовні ліки отримали 259 осіб, які цього потребували.

КНП «ЦПМСД Волноваської МТГ» приділялась увага заходам хорони здоров'я матері та дитини, особливо в неблагонадійних сім'ях.

Щороку на меднаradі центру сумісно зі службою у справах дітей військово-цивільної адміністрації заслуховувалось питання «Соціально-правовий захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились в складних життєвих обставинах».

Підприємство продовжує роботу в м. Києві згідно чинного законодавства. З 09 січня 2023 року запрацювала амбулаторія загальної практики сімейної медицини № 26 м. Київ, в якій ведуть прийом двоє сімейних лікарів та лікар педіатр дільничний, дві сімейні медичні сестри, медичний реєстратор та на 0,25 ставки санітарка. В дистанційному режимі (відділено в режимі реального часу через Інтернет) працюють 6 лікарів. Лікарі обслуговують населення Волноваського району та нових пацієнтів, з якими вже були укладені нові декларації. В повному обсязі працює програма «Доступні ліки».

КНП «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади» обслуговувала населення не тільки громади а і Волноваського району. Лікарня збудована у 1968 році, деякі корпуси у 1978 році, знаходилась у задовільному технічному стані. У лікарні було більше 350 одиниць медичного обладнання, у т.ч. високовартісного.

У серпні 2020 року почався капітальний ремонт головного лікувального корпусу та поліклінічного відділення Комунального некомерційного підприємства "Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади», який планувалось проводити протягом 2020-2022 рр. Фінансування ремонту здійснюється за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку. Станом на 01.01.2022 відсоток будівельної готовності становив 49%.

З березня 2022 року та протягом 2023 року кваліфіковані медичні спеціалісти КНП «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади»: кардіолог, терапевт, дерматолог дорослий та дитячий, невропатолог, травматолог, стоматолог, акушер-гінеколог надають консультативну медичну допомогу жителям громади. У разі виявлення захворюваності рекомендується проходження обстеження.

Своєчасне виявлення, діагностика та лікування туберкульозу, ВІЛ, гепатиту – найбільша користь у боротьбі з хворобою. Проводиться модернізація системи дистанційного консультування.

Показники роботи амбулаторно-поліклінічної служби протягом останніх трьох років до 24.02.2022 року були стабільні. Щорічно у поліклініці профілактично було оглянуто близько 5 тисяч робітників залізничних

підприємств, промислових підприємств, підприємств агропромислового комплексу та інших.

Показник виявлених захворювань при періодичних медичних оглядах вищий за середньо-обласний, коливався в межах 15-17%.

З 2019 по 2023 роки загальна захворюваність населення коливається у незначних межах, структура захворюваності майже незмінна: на першому місці хвороби органів кровообігу, на другому кістково-м'язової системи, на третьому органів дихання. Однією з найважливіших проблем у медичній галузі є зростання рівня хронічних захворювань. Структура хронічних захворювань, як видно з діаграм суттєво не змінилась, але є деякі тенденції, а саме: зростає кількість захворювань системи кровообігу, кістково-м'язової системи, органів травлення, ендокринної системи, новоутворень.

Приймаючи до уваги необхідність надання вчасної та якісної медичної допомоги в післявоєнний період, важливим напрямком є швидке відновленні повноцінного функціонування Комунального некомерційного підприємства «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади» та відновлення роботи всіх структурних підрозділів лікарні після деокупації регіону.

Основним пріоритетом 2024 року є залучення спеціалістів і розподіл медичних кадрів для надання кваліфікованої медичної допомоги населенню. Планування кадрового резерву лікувального закладу для забезпечення якісного надання медичних послуг. Забезпечення безперервного навчання та підвищення кваліфікації лікарів, середніх медичних працівників, спеціалістів та інших працівників, які задіяні в роботі лікарні.

Головна мета на 2024 рік – відновлення роботи Комунального некомерційного підприємства «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади» та надання кваліфікаційної медичної допомоги населенню відповідно до комплексних програм з підвищення якості і доступності медичної допомоги населенню в післявоєнний період. Налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної і високоякісної первинної і вторинної медичної допомоги, забезпечення розвитку та стабільної роботи відповідно до функціональних призначень щодо надання належних медичних послуг, зміцнення, підтримка здоров'я і працездатності населення Волноваської міської територіальної громади та продовження життя.

Основні пріоритети на 2024 рік:

1. Відновлення роботи Комунального некомерційного підприємства «Лікарня планового лікування Волноваської міської територіальної громади» після деокупації міста.
2. Зміцнення та посилення кадрових ресурсів.
3. Забезпечення фінансової стабільності.
4. Забезпечення закладів охорони здоров'я необхідними умовами праці та обладнанням.

5. Укладення договору з Національною службою здоров'я України, у тому числі на додаткові медичні послуги (після придбання необхідного обладнання).
6. Виконання національних, загальнодержавних, регіональних програм.
7. Розвиток інформаційних технологій.
8. Впровадження досягнень науки і техніки в роботу закладів для оптимізації лікувального процесу.
9. Залучення додаткових коштів спецфонду для розвитку закладів охорони здоров'я.

Фізичне виховання та спорт

Вторгнення російських окупаційних військ на територію Волноваської МТГ негативним чином відбилось на усіх сферах суспільного життя. Значних руйнувань зазнали і об'єкти спортивної інфраструктури. Пошкоджено дитячо-юнацьку спортивну школу, стадіон, мультифункціональні спортивні майданчики зі штучним покриттям, дві локації «Активного парку». На зазначених спортивних об'єктах в мирний час проводились тренування та різноманітні спортивні заходи.

Реалізація державної політики до вторгнення російських військ протягом останніх років обумовила позитивні зміни. Спортсмени громади брали активну участь та посідали призові місця на обласних та всеукраїнських змаганнях, а місцеві мешканці активно тренувались на свіжому повітрі у вільний час. Напрацьовано ефективну систему проведення спортивних заходів.

До початку повномасштабного вторгнення кількість дітей, які займаються в КЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа Волноваської МТГ» залишалася стабільною. В 2018 році кількість вихованців складала 1164 особи, в 2021 році – 1228 осіб, станом на 01.01.2022 року – 857 осіб (зменшення відбулось внаслідок децентралізації). Станом на 01.01.2023 року 4 тренери КЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа Волноваської МТГ» перебувають в простой. З 12 тренерами тимчасово призупинено трудові відносини.

Також у Волноваській МТГ спостерігалось значне покращення спортивної інфраструктури. У 2017 – 2018 роках побудовані спортивні майданчики зі штучним покриттям в с. Валер'янівка і с. Іванівка, та в м. Волноваха (ЗОШ № 1, 2, 4, 6), в 2020 році – в с. Рибинське та побудовано футбольний стадіон в м. Волноваха, у 2021 році створено дві спортивні локації «Активні парки». В ДЮСШ Волноваської міської територіальної громади проведена заміна вікон та системи опалення і котла, проведено капітальний ремонт даху, ремонт тренажерних кімнат та боксерського залу, придбано важкоатлетичний поміст та тренажерне обладнання, відкрито зал греко-римської боротьби на базі Волноваського ЗЗСО № 3, зал важкої атлетики.

Це дало можливість покращити спортивні результати нашим вихованцям, а саме: в 2017 році 1 спортсмен став чемпіоном Європи та 6 – стали призерами чемпіонатів світу та Європи, в 2018 році 1 – чемпіон Європи, 2 спортсмени стали призерами чемпіонатів світу та Європи, 4 спортсмени отримували стипендію, в 2019 році 9 чоловік отримували стипендію, в 2020 році 12 спортсменів отримали стипендію, в 2021 році 1 спортсмен став призером чемпіонату Світу, 16 спортсменів отримали стипендію. У 2022 році спортсмену Волноваської МТГ за результатами участі у міжнародних змаганнях було присвоєно звання майстра спорту України міжнародного класу з пауерліфтингу (наказ Міністерства молоді та спорту України від 13.01.2022 року № 96).

В умовах воєнного стану спортсмени Волноваської МТГ продовжують тренування в інших областях України, та приймають участь у змаганнях з таких видів спорту як важка атлетика, пауерліфтинг, волейбол, футбол, греко-римська боротьба та інших видів спорту.

Відділом у справах сім'ї, молоді та спорту сумісно з ДЮСШ Волноваської МТГ та спеціалістом МО ВФСТ «Колос» проводяться заходи в режимі онлайн, та надається методична підтримка мешканцям громади, що тренуються на території України.

Пріоритетним напрямком роботи є збереження кадрового резерву працівників сфери фізичної культури та спорту, та проведення стимулюючої роботи для можливості відновлення роботи всіх спеціалістів.

У 2023 році розроблено алгоритм першочергових дій з метою найскорішого відновлення функціонування галузі фізична культура і спорт після деокупації території Волноваської МТГ.

Головна мета на 2024 рік – популяризація здорового способу життя та всебічного гармонійного розвитку людини, відновлення та розвиток сучасної спортивної інфраструктури, наближеної до потреб жителів громади, формування патріотичних почуттів та підтвердження спортивними досягненнями іміджу Волноваської міської територіальної громади.

Основні пріоритети на 2024 рік: відновлення матеріально-спортивної бази громади; відновлення повноцінної роботи комунальних закладів сфери сфери фізичної культури та спорту; виховання спортсменів високого рівня шляхом розвитку дитячо-юнацької спортивної школи; залучення більшої кількості населення до регулярних занять фізичною культурою та спортом; залучення людей з обмеженими можливостями до регулярних занять фізичною культурою.

Культура

Відділ культури Волноваської міської військово-цивільної адміністрації є її структурним підрозділом і не є юридичною особою.

В підпорядкуванні відділу культури налічується 30 закладів культури:

1. Комунальний заклад "Центр культурних послуг Волноваської міської територіальної громади";

2. Ближненський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
3. Бугаський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
4. Валер'янівський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
5. Іванівський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
6. Новоандріївський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
7. Кирилівський клуб ЦКП Волноваської МТГ;
8. Рибінський будинок культури ЦКП Волноваської МТГ;
9. Трудівський клуб ЦКП Волноваської МТГ;
10. Творчий Центр культури Волноваської МТГ;
11. Комунальний заклад «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
12. Дмитрівський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
13. Прохорівський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
14. Свободненський будинок культури КЗ «Донський Центр культури і дозвілля Волноваської МТГ»;
15. Комунальний заклад "Мистецька школа Волноваської МТГ";
16. Комунальний заклад "Краєзнавчий музей Волноваської МТГ";
17. Музей історії села Валер'янівка відділ Комунального закладу "Краєзнавчого музею Волноваської МТГ";
18. Комунальний заклад "Публічна бібліотека Волноваської МТГ";
19. Бібліотека для дітей Комунальний заклад "Публічна бібліотека Волноваської МТГ";
20. Бугаська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
21. Валер'янівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
22. Дмитрівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
23. Донська міська бібліотека - філія для дітей КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
24. Іванівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
25. Кирилівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
26. Новоандріївська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
27. Прохорівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
28. Рибінська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
29. Свободненська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ";
30. Трудівська сільська бібліотека - філія КЗ "Публічна бібліотека ВМТГ".

Після окупації Волноваської міської територіальної громади російським агресором, на території України відновив роботу Комунальний заклад «Центр культурних послуг Волноваської міської територіальної громади», в закладі працює 6 чоловік дистанційно та 12 осіб знаходяться у «простої», є працівники, які виїхали за кордон, та з якими відсутній зв'язок. Частина працівників залишилася на окупованій території Волноваського району. На початку 2022 року робота у клубних закладах проводилась згідно річних планів. Протягом січня, лютого 2022 року творчими колективами Волноваської МТГ було організовано та проведено 7 заходів, на жаль після 24 лютого 2022 року до кінця року ніяких заходів не проводилось.

У березні 2023 року почали співпрацювати з Вугледарським міським відділом культури у м. Дніпро та почали проводити спільні заходи, а у липні підписали меморандум про співпрацю з Дніпровським будинком Мистецтв та почали проводити спільні заходи до державних свят та пам'ятних дат.

З початку 2023 року проведено 60 культурно-масових заходів (кількість відвідувачів 2300 осіб). Фінансування запланованих заходів з бюджету територіальної громади не проводилось, зазначені заходи проводились без залучення фінансових ресурсів.

На сторінках соціальних мережах постійно розміщується інформація про проведену роботу, проведені заходи, анонси тощо.

Всього на 2024 рік заплановано 14 заходів на загальну суму 1820 тис. грн, в тому числі кошти місцевого бюджету 1710 тис. грн та з інших джерел – 110 тис. грн.

Головна мета на 2024 рік – відновлення роботи після деокупації громади та збереження мережі закладів культури Волноваської міської територіальної громади, зміцнення і модернізація їх матеріально-технічної бази, збереження і розвиток національних обрядів і традицій, охорона пам'яток культури, розвиток творчих здібностей населення громади, створення умов для організації відпочинку для різних верств населення.

Соціальний захист населення

З метою реалізації державної соціальної політики в сфері соціального захисту населення до початку російської агресії в громаді виконувались всі державні програми в частині надання усіх видів соціальних послуг. Спрощена процедура отримання державної допомоги населенню дозволила підвищити ефективність роботи, організувати постійний прийом громадян з питань надання соціальної допомоги. Був забезпечено безперебійний прийом населення з питань оформлення документів для призначення усіх видів соціальних послуг, компенсацій, пільг, житлових субсидій. Прийом громадян здійснювався відділом «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, в тому числі на віддалених робочих місцях.

Відділом соціального захисту населення Волноваської міської ВЦА приймалися заяви на призначення і виплату за рахунок коштів бюджету Волноваської міської територіальної громади допомоги і компенсацій:

- громадянам, які опинились в складних життєвих обставинах (онкохворим, на оперативне лікування тощо);

- для вирішення соціально-побутових питань, пов'язаних з надзвичайною ситуацією (стихійне лихо, пожежа);

- учасникам бойових дій, в тому числі учасникам антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил та членам сімей загиблих на лікування згідно відповідних медичних документів;

- на поховання осіб, які не досягли пенсійного віку та на момент смерті не працювали, не були зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні (шляхом надання допомоги на поховання особі, яка здійснила поховання незастрахованої особи);

- додаткова соціальна допомога з бюджету Волноваської міської територіальної громади сім'ям з дітьми при народженні дитини.

Чисельність населення громади на 01.01.2022 становила 35564 особи:

Понад 10,5 тис. осіб – одержувачів різних видів соціальної допомоги та житлових субсидій, серед них: 2,7 тис. осіб з інвалідністю, в тому числі діти з інвалідністю – 139 осіб; ветеранів війни – 937 осіб; дітей війни – 2144 осіб; учасників АТО – 492 осіб; ветеранів праці – 2242 особи; 325 багатодітних сімей, в якій виховуються 1083 дітей, 104 дитини сироти та дітей позбавлених батьківського піклування; внутрішньо переміщених осіб – 45300.

239 осіб – одержувачів різних видів компенсаційних виплат, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

937 ветеранів війни та осіб, які користуються пільгами встановленими Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантіях їх соціального захисту»;

80 осіб – пільговики силових структур, які мають право на пільги, згідно Законів України «Про статусу ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про Службу безпеки України», Кодексу цивільного захисту України;

2,3 тис. ветеранів праці, які користуються правом на пільги, встановлені Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці, інших громадян похилого віку в Україні»;

325 – багатодітні сім'ї,

1083 – дитини з багатодітних сімей,

2 – прийомні сім'ї,

75 – дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;

1 – будинок сімейного типу.

Мешканці громади, в тому числі ветерани війни та члени їх родин, які були зареєстровані на території Волноваської міської територіальної громади станом на 24.02.2022 року, фактично проживають у більш безпечних регіонах України та мають статус внутрішньо переміщеної особи, місцем фактичного проживання яких згідно з довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи є адміністративно-територіальна одиниця, яка є адресою останнього задекларованого/зареєстрованого місця проживання внутрішньо переміщеної особи.

Відповідно до пункту 3 статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» громадянин пенсійного віку, особа з інвалідністю, дитина з інвалідністю та інша особа, яка перебуває у складних життєвих обставинах, яких зареєстровано внутрішньо переміщеними особами, мають право на отримання соціальних послуг відповідно до законодавства України за місцем реєстрації фактичного місця проживання такої внутрішньо переміщеної особи. Так, мешканці Волноваської міської територіальної громади, в тому числі ветерани війни, отримують різні види пільг, допомоги та компенсацій за місцем реєстрації як внутрішньо переміщені особи.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб. Внутрішньо переміщеною особою (далі – ВПО) є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

З метою посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 22.12.2022 року № 204 затверджена Програма підтримки внутрішньо переміщених та евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану на 2023 рік. Мета Програми – оплата видатків, пов'язаних з наданням підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану. Загальний обсяг фінансових ресурсів для реалізації програми складає 294,0 тис. грн. Протягом 9 місяців 2023 року профінансовано 98 тис. грн. на оплату видатків, спрямованих на підтримку внутрішньо переміщених та евакуйованих осіб.

Підготовлено проект розпорядження керівника Волноваської міської ВЦА «Про затвердження Програми соціального захисту внутрішньо переміщених осіб на 2024 рік».

Підтримка учасників АТО/ООС, Захисників і Захисниць України.

Особливої підтримки потребують ветерани війни та їх сім'ї. Станом на 01.01.2022 року на обліку перебувало 492 учасника АТО/ООС. Також з метою посилення соціального захисту Захисників і Захисниць України та членів їх сімей розпорядженням керівника Волноваської міської ВЦА від

28.08.2023 року № 66 затверджена Програма соціального захисту Захисників і Захисниць України та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни на 2023 рік. Загальний обсяг фінансових ресурсів для реалізації програми складає 250,0 тис. грн.

Програмою передбачені заходи щодо надання грошової допомоги членам сімей загиблих (померлих); надання гуманітарної допомоги Захисникам і Захисницям України, членам їх сімей та членам сімей загиблих (померлих), в гуманітарному ХАБі Волноваської МТГ у м. Покровськ, забезпечення безкоштовним медикаментозним лікуванням; забезпечення безоплатним оздоровленням та відпочинком дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій та дітей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, Забезпечення онлайн-супроводу та надання інформаційно-консультативних послуг Захисникам і Захисницям України та членам їх сімей тощо.

На 2024 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 750,0 тис. грн.

Організація оздоровлення та відпочинку дітей. Одним із основних напрямків діяльності відділу соціального захисту населення Волноваської міської військово-цивільної адміністрації є оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми.

Загальна чисельність дітей (від 7 до 18 років), які мають право на оздоровлення та відпочинок у Волноваській міській територіальній громаді станом на 01.01.2023 року складала 839 дітей, в тому числі 303 дитини, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

З метою підвищення рівня соціальної уваги та підтримки дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми, затверджена Програма оздоровлення та відпочинку дітей Волноваської міської територіальній громади на 2023 рік.

Фінансування Програми з бюджету громади на 2023 рік склало в 293,3 тис. грн. Оздоровлено загалом 22 дитини.

На 2024 рік на реалізацію Програми планові показники з бюджету громади в сумі 475,0 тис. грн.

Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Контингент громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи станом на 01.01.2022 складав 239 осіб, у тому числі:

- 1 категорії – 111 осіб;
- 2 категорії – 60 осіб;
- 3 категорія – 23 особи;
- діти – 11 осіб;
- 22 дружини померлого громадянина з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою.

З метою соціального захисту зазначеної категорії громадян затверджена Програма соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи на 2022 – 2024 роки.

Програмою передбачені заходи щодо надання матеріальної допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи на лікування тяжких захворювань (онкологічних, оперативних втручань тощо); виплата компенсації за пільговий проїзд один раз на рік до будь-якого пункту України і назад автомобільним або повітряним, або залізничним, або водним транспортом; забезпечення пільгового медичного обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; виплата матеріальної допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо.

Протягом 2023 року видатки на заходи соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи не здійснювалися в зв'язку з окупацією території громади.

Надання соціальної підтримки під час воєнного стану.

Певна кількість населення громади, в тому числі і вразливі верстви населення (особи з інвалідністю, особи похилого віку, пільгові категорії населення тощо) були евакуйовані або перемістилися самостійно до інших областей країни, а також за кордон. За місцем тимчасового проживання вони отримують відповідну державну допомогу та гуманітарну допомогу від недержавних та закордонних організацій.

Спеціалістами Волноваської міської ВЦА постійно проводиться широка інформаційно-роз'яснювальна робота щодо змін в чинному законодавстві, які стосуються сфери соціального захисту, шляхом оприлюднення інформації (сайт Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сайт відділу «Центр надання адміністративних послуг» Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, сторінка Волноваської міської військово-цивільної адміністрації в мережі Фейсбук).

Розпорядженням керівника Волноваської міської військово-цивільної адміністрації від 19.06.2023 року «Про утворення Координаційного центру підтримки цивільного населення при Волноваській міській військово-цивільній адміністрації» затверджено склад та положення Координаційного центру підтримки цивільного населення при Волноваській міській військово-цивільній адміністрації.

Прийнятий перелік питань та план-графік роботи Координаційного центру підтримки цивільного населення при Волноваській міській військово-цивільній адміністрації.

Завдяки співпраці з ПРООН, Донецькою облдержадміністрацією та благодійними організаціями в місті Покровськ Донецької області, розпочато роботу гуманітарного ХАБу з надання допомоги жителям Волноваської міської територіальної громади, які через широкомасштабну російську агресію були вимушені покинути свої домівки.

За 9 місяців 2023 року гуманітарним ХАБом Волноваської МТГ у м. Покровськ було видано 7500 продуктових наборів, 2000 наборів гігієни, 850

ковдр, 580 наборів посуду. Допомога надається цивільному населенню з числа ВПО Волноваського району. Є певні виключення та практика надання гуманітарної допомоги місцевому цивільному населенню незахищених верств (люди з інвалідністю, багатодітні сім'ї, поодинокі батьки, малозабезпечені, члени сімей загиблих Захисників і Захисниць України).

Основні організації – надавачі гуманітарної допомоги:

UN World Food Programme (WFP)

Global Empowerment Mission (GEM)

У співпраці з Благодійною організацією «Благодійний фонд «ВОСТОК-СОС» протягом 2023 року 336 особам надано безоплатну правову допомогу.

Надання соціальних послуг.

В територіальній громаді функціонували 3 установи, які надавали соціальні послуги відповідним групам населення та роботу яких планується поновити.

№ з/п	Найменування суб'єкта-надавача соціальних послуг
1.	Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Волноваської міської територіальної громади
2.	Центр соціальних служб Волноваської міської територіальної громади
3.	Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Волноваської міської територіальної громади

Для відновлення діяльності закладів соціальної сфери (відділ соціального захисту населення, Територіальний центр, Центр соціальних служб, Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю) планується:

- визначити перспективну потребу у кадрах. Укомплектувати компетентними працівниками. Забезпечити оргтехнікою та відповідними програмними комплексами (бухгалтерського обліку, «Соціальна громада» тощо).

- провести коригування та поновити дію відповідних Програм соціального захисту, з метою надання всебічної допомоги найбільш вразливим верствам населення громади.

- провести комісійне технічне обстеження пошкоджених об'єктів соціальної інфраструктури.

- виявляти осіб похилого віку, осіб з інвалідністю тощо та надання їм соціальної допомоги.

Наслідки військової агресії російської федерації та заходи, пов'язані з їх усуненням. Повномасштабне військове вторгнення Росії та інтенсивні бойові дії, що тривають в Україні з 24 лютого 2022 року, завдали потужного удару по всіх ланках економічної, соціальної, гуманітарної системах громади. Воєнна ескалація призвела до значної кількості випадків смерті, поранень, масового переміщення цивільних осіб, у т.ч. дітей, до пошкодження соціальної, транспортно-логістичної, інженерної інфраструктури громади, а також серйозних руйнувань і пошкодження цивільної інфраструктури та житлових будинків. Допомоги потребують значна кількість людей, бо всі

населені пункти громади розташовані в зоні активних бойових дій та опинились в тимчасовій окупації.

Вирішення нагальних завдань — створення умов для своєчасного та оперативного реагування на потреби забезпечення заходів територіальної оборони, допомога постраждалому цивільному населенню і повноцінне функціонування систем життєдіяльності громади в умовах війни.

Для вирішення нагальних потреб громадян необхідне відновлення електропостачання і теплопостачання, до населених пунктів громади де відсутні колодязі та свердловини – підвіз питної води, надання матеріальної та натуральної гуманітарної допомоги із залученням місцевих та міжнародних гуманітарних організацій тощо.

Одним із основних завдань соціально-економічної політики держави є забезпечення ефективного функціонування системи **пенсійного забезпечення**.

По Волноваській міській територіальній громаді в 2023 році загальна кількість одержувачів пенсій (середньорічна) очікується на рівні 39159 осіб, що становить 87% до відповідного показника 2022 року. Плануєма кількість пенсіонерів в 2024 році – 39159 осіб. Середньомісячний розмір пенсії в 2023 році очікується на рівні 5988,43 грн. Плануємий середньомісячний розмір пенсії в 2024 році – 7040,14 грн, плануєме зростання проти 2023 року становитиме – 117,6%.

На сьогодні в системі Пенсійного фонду працює система, яка надає змогу обслуговувати громадян незалежно від місця проживання і реєстрації особи. Працює особистий кабінет користувача веб-порталу. Управлінням розпочато впровадження нової системи «Автоматичне призначення пенсій», постійно проводиться реєстрація користувачів на веб-порталі.

Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

До початку військового вторгнення російської федерації у Волноваській міській територіальній громаді активно проводилась робота, направлена на практичну реалізацію основних напрямків покращення становища дітей в громаді, забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в прийомні сім'ї, виявлення та викорінення такого негативного явища, як дитяча бездоглядність, вчинення дітьми правопорушень.

На первинному обліку в Службі у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації станом на 01.01.2022 року перебувало 98 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

З часу створення Служби у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації передано під опіку 3 дитини-сироти та дітей, позбавлених батьківського піклування. Станом на 01.01.2022 року у Волноваській міській територіальній громаді функціонувало 2 прийомні

сім'ї, в яких виховується 1 дитина, позбавлена батьківського піклування та 1 особа з числа дітей, позбавлених батьківського піклування та 1 дитячий будинок сімейного типу, в якому виховувалось 8 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Під контролем служби у справах дітей райдержадміністрації, органів місцевого самоврядування знаходиться питання отримання опікунами пенсій у разі втрати годувальника, аліментів, державної допомоги на дітей, які перебувають під опікою та піклуванням, закріплення житла та майна за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

Відповідно до Закону України «Про захист суспільної моралі», з метою соціально-правового захисту дітей, їх життя та здоров'я, попередження правопорушень, дитячої бездоглядності, вживання спиртних напоїв та наркотичних речовин, втягнення дітей у діяльність з виробництва й обігу продукції сексуального чи еротичного характеру і проведення видовищних заходів, попередження пропаганди насильства, жорстокості серед дітей, перебування дітей уночі без нагляду дорослих в закладах, які надають послуги інтернету, відсутності необхідних дозвільних документів на здійснення комп'ютерних послуг, недопущення використання дитячої праці за відсутністю ознак трудових відносин, Службою у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, працівниками Волноваського відділу головного управління національної поліції України в Донецькій області проводились рейди «Підліток» та «Бродяга».

З метою надання консультацій, методичної допомоги батькам та мешканцям району, попередження правопорушень, дитячої бездоглядності, безпритульності, негативних проявів в дитячому середовищі, в рамках пересувного мобільного консультпункту, працівниками Служби у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації проводились лекції та індивідуальні бесіди для дітей в навчальних закладах району.

На території Волноваської міської територіальної громади станом на 01.01.2022 року було зареєстровано 14 дітей, що виховувались в 20 сім'ях, які опинились в складних життєвих обставинах.

З метою збереження біологічної сім'ї, спеціалісти Служби у справах дітей, центру соціальних служб надавали допомогу у вирішенні питання реєстрації народження дітей, консультації з оформлення державної допомоги сім'ям з дітьми, постановки на облік до районного центру зайнятості, стягнення аліментів з батьків, направляють батьків, які схильні до вживання спиртних напоїв до лікаря-нарколога для проходження курсу лікування надають допомогу в оздоровленні дітей із сімей, які опинились у складних життєвих обставинах.

Станом на 01.01.2022 року Службою у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, при проведенні профілактичної роботи, для покращення мікроклімату в сім'ї, з метою лікування від алкогольної залежності до районного наркодиспансеру направлено 4 батьків.

Робота була спрямована на підвищення ефективності соціально-правового захисту дітей зазначеної категорії, забезпечення прав дітей на виховання в сімейному оточенні.

Після тимчасової окупації громади, Служба у справах дітей Волноваської міської військово-цивільної адміністрації не відновила свою діяльність та не здійснює свої функціональні повноваження.

Безпека населення і територій громади

Волноваська міська територіальна громада має інфраструктуру аграрно-промислового виробництва. На території громади знаходяться 63 потенційно-небезпечних об'єкта, з них: 1 хімічно - небезпечний об'єкт: Філія Державної установи «Державний науково-дослідний і проектний інститут основної хімії» хіміко-металургійний завод, який розташований на території селища Донське та з південної сторони Волноваської міської територіальної громади розташована Великоанадольська фільтрувальна станція, яка знаходиться на території Ольгинської селищної територіальної громади.

Головними об'єктами життєзабезпечення громади є:

Джерелами електроживлення Волноваської міської територіальної громади – мережі Волноваського РЕМ ПАТ «ДТЕК Донобленерго», газопостачання – Докучаєвське відділення Красноармійського управління газифікації та газопостачання, водопостачання – мережі Волноваського ВУВКГ «Компанія «Вода Донбасу». Послуги вивозу побутового сміття та санітарного очищення населених пунктів надають МКП «Міськкомунгосп» та КП № 3.

Захист населення і територій Волноваської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій характеризується наявністю розгалуженої системи автомобільного та залізничного сполучення.

Значних змін зазнав стан в галузі захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій від бойових дій, які відбуваються з 24 лютого 2022 року, внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

В результаті бойових дій у Волноваській міській територіальній громаді частково або повністю було пошкоджено житлові будинки та об'єкти соціальної сфери. На значних територіях залишились не вилученими та не розмінованими боєприпаси та вибухонебезпечні предмети. Значно погіршений стан із централізованим електро-, газо- водопостачанням, населення та стан автомобільних доріг.

В даній обстановці першочерговим завданням є підвищення стану готовності Волноваської міської військово-цивільної адміністрації до недопущення або усунення наслідків надзвичайних ситуацій воєнного стану. Основні зусилля Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, підрозділів ДСНС зосереджені на комплексному підході до захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Проводиться робота по вивченню ситуації щодо розмінування територій, ремонт пошкоджених будівель, автодоріг. У випадках аварійних

ситуацій в системі централізованого водопостачання заплановано підвіз технічної та питної води до населення і об'єктів соціальної сфери, а також забезпечення гуманітарною допомогою найбільш вразливих верств населення (ліхтарі, паливо, свічки). Створення тимчасових пунктів обігріву, пересувних лазень та встановлення генераторів для підзарядки мобільних та електричних пристроїв.

Також, одне із актуальних завдань – укриття населення в спорудах цивільного захисту. Для цього необхідно провести облік неушкоджених укриттів для подальшого обстеження на предмет готовності за призначенням.

Основними пріоритетами на 2024 рік є проведення після деокупації території громади комісійного обстеження зруйнованих та пошкоджених будівель та споруд, розташованих на території Волноваської міської територіальної громади, використовуючи відомості Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, з метою надання компенсації постраждалим власникам за рахунок державного бюджету та визначення пріоритетних напрямків здійснення ремонтних робіт за рахунок місцевого бюджету; перевірка готовності захисних споруд цивільного захисту населення; продовження роботи щодо визначення земель, які потребують першочергового розмінування, участь і координація в організації розмінування територій; координація роботи по забезпеченню постійної готовності органів управління та залучення сил і засобів при введенні надзвичайного стану в особливий період; зосередження зусиль Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, підрозділів ДСНС, їх матеріальних і фінансових ресурсів в комплексному підході до захисту населення і територій громади.

В громаді активно діяли громадські організації, які різняться за напрямками діяльності, серед них: профспілкові організації, молодіжні організації, дитячі, жіночі, об'єднання ветеранів та інвалідів, оздоровчі та фізкультурно-спортивні об'єднання, волонтерські та інші організації.

З питань надання соціальної підтримки населенню Волноваська міська територіальна громада та надавачі соціальних послуг активно співпрацюють з недержавними організаціями.

Основні форми співробітництва місцевих громадських організацій – проведення спільних заходів з відзначення визначних дат, надання натуральної допомоги вразливим мешканцям громади (продуктові набори, ліки, засоби гігієни), реалізація спільних проєктів із залученням позабюджетного фінансування для надання соціальної підтримки.

Більшість місцевих організацій досвідчені, активно залучають донорське фінансування для розвитку соціальних послуг у громаді.

Разом з тим, координація спільних зусиль у цьому напрямку та співпраця з органами влади потребує удосконалення.

Охорона навколишнього природного середовища.

Волноваська міська територіальна громада була і залишається громадою, де поряд з високою концентрацією виробництва, транспортної інфраструктури, в поєднанні з високою щільністю населення, спостерігається значне навантаження на біосферу. На території Волноваської МТГ знаходяться підприємства по переробці сільськогосподарської сировини та виробництва будівельних матеріалів, підприємства автомобільного і залізничного транспорту. Забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів та збільшення площі земель з високою концентрацією відходів виробництва настільки зросло, що потребує корінних змін у ставленні до екологічних проблем.

На частині території Волноваської міської територіальної громади ще з 2014 року періодично відбувались надзвичайні події, пов'язані із застосуванням бойової або летальної зброї, наслідками чого є жертви серед цивільного населення, руйнування інфраструктури, житлових будинків. Тому питання екологічної безпеки є критичним та потребує негайного реагування з боку усіх зацікавлених сторін та громадськості. Екологічні проблеми, посилені військовою агресією, негативно впливають на всі сфери суспільного життя – соціальну, економічну, гуманітарну, політичну.

Унаслідок впливу, що його чинять військова техніка, вибухи та згорання боєприпасів, значного забруднення зазнають ґрунти, що потребуватимуть рекультивації та відновлення. Лісові пожежі та незаконні рубки спричиняють втрату лісових масивів та лісозахисних насаджень, завдається шкода об'єктам природно-заповідного фонду, порушується баланс екосистем.

Важливою проблемою на території громади, яка потребує негайного вирішення, залишається поводження з твердими побутовими відходами. Хаотичне складування ТПВ без розділення за класами небезпеки створює додаткове навантаження на довкілля. Крім того, нерозвинутість напрямків підприємницької діяльності з отримання корисних компонентів після переробки та утилізації відходів значно гальмує процес втілення роздільного складування ТПВ на території громади.

Військові дії, зокрема, посилили проблему поводження з відходами. До традиційного побутового сміття додалися залишки військової техніки, будівель, споруд та елементів інфраструктури, утилізація яких вимагає додаткових потужностей і неможлива без попереднього ретельного розмінування території і очищення її від боєприпасів.

Головна мета на 2024 рік - безпечна утилізація залишків військової техніки, зруйнованих будівель, споруд та елементів інфраструктури, впровадження раціонального використання і зберігання відходів виробництва та побутових відходів на території громади.

До пункту 2.2.14 «Охорона навколишнього природного середовища» розділу 2.2. Заходи економічного і соціального розвитку громади у 2024 році Програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської

територіальної громади на 2024 рік включено 4 природоохоронні заходи, загальна сума фінансування за напрямком складає 1 455 тис. грн., в т.ч. 897,9 тис. грн за рахунок коштів місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища, 557,1 тис. грн – за рахунок інших джерел фінансування.

Очікуваним результатом реалізації політики у сфері охорони навколишнього природного середовища Волноваської міської територіальної громади на 2024 рік є мінімізація руйнівних наслідків ведення активних бойових дій та відновлення екологічного стану громади, створення необхідних умов для екологічно безпечного функціонування інфраструктурних об'єктів, які мають вплив на довкілля з метою запобігання виникнення аварійних, надзвичайних ситуацій з екологічними наслідками, оздоровлення загального стану навколишнього природного середовища громади.

В результаті реалізації Програми, не передбачається впровадження заходів, реалізація яких має призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття, на території та об'єкти Смарагдової мережі, екомережі, об'єкти природно-заповідного фонду державного і місцевого значення; не передбачається негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини; не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози не передбачається. Програма, передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до покращення стану водних ресурсів на території громади, до більш раціонального поводження з відходами. Погіршення клімату і мікроклімату в результаті реалізації Програми, не очікується.

Програма, не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення регіону. Більше того, в наслідок виконання передбачених заходів, має знизитися рівень захворюваності населення громадськості.

Таким чином, реалізація Програми, не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми, має призвести до покращення екологічної та соціальної ситуації в громаді.

Аналіз основних показників та тенденцій соціально-економічного розвитку громади є основою для визначення пріоритетів, цілей, проєктів і заходів, які будуть спрямовані на вирішення проблемних питань у 2024 році.

1.2. Актуальні проблеми розвитку громади

№ з/п	Проблемне питання	Обґрунтування актуальності проблемного питання	Шляхи вирішення (заходи програми)
1.	Неможливість визначення переліку та кількості будівель, споруд та інших об'єктів, які підлягають реконструкції, капітальному ремонту або знесенню для подальшого виготовлення проектно-кошторисної документації	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, будівлі, споруди, інші об'єкти Волноваської МТГ потребують відновлення та капітального ремонту	Використання відомостей Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, для проведення після деокупації території громади комісійного обстеження зруйнованих та пошкоджених будівель та споруд, розташованих на території Волноваської міської територіальної громади, з метою надання компенсації постраждалим власникам за рахунок державного бюджету та визначення пріоритетних напрямків здійснення ремонтних робіт за рахунок місцевого бюджету
2.	Зруйнований житловий фонд населення Волноваської МТГ	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, житловий фонд Волноваської МТГ потребує відновлення та капітального ремонту	Поступове відновлення зруйнованого житлового фонду населення громади. Капітальний ремонт багатоквартирного житлового фонду (сприяння співвласникам багатоквартирних будинків м. Волноваха)

3.	Зруйноване дорожньо-мостове господарство (комунального значення) Волноваської МТГ	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, потребує капітального ремонту дорожньо-мостове господарство (комунального значення) Волноваської МТГ	Капітальний ремонт доріг комунальної власності
4.	Значне пошкодження або взагалі знищення об'єктів соціальної інфраструктури (дитячі садочки, школи, стадіони, лікарні, будинки культури, бібліотеки тощо)	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, об'єкти соціальної інфраструктури Волноваської МТГ потребують відновлення та капітального ремонту	Реконструкція, капітальний ремонт та поступове відновлення об'єктів соціальної інфраструктури громади. Проведення відновлювальних робіт, придбання матеріальних цінностей після повного обстеження та винесення відповідних висновків
5.	Відсутність матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, лікарень та інших об'єктів соціальної інфраструктури	За час бойових дій зруйновано або викрадено всі матеріальні цінності: меблі, оргтехніка, посуд тощо.	Закупівля нового устаткування, обладнання, оргтехніки для закладів освіти, охорони здоров'я та інших об'єктів соціальної інфраструктури
6.	Відсутність зовнішнього освітлення	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, потребує реконструкції об'єкти зовнішнього освітлення Волноваської МТГ	Ремонт та реконструкція об'єктів зовнішнього освітлення

7.	Значне пошкодження, знищення та викрадення матеріальних цінностей комунальних підприємств та примисловості громади	За час бойових дій зруйновано або викрадено всі матеріальні цінності: обладнання, механізми, техніка, транспортні засоби тощо	Придбання обладнання, механізмів, техніки, транспортних засобів та іншого для потреб комунальних підприємств та примисловості громади
8.	Значне пошкодження або взагалі знищення будівель сільськогосподарського призначення підприємств громади, викрадення сільськогосподарської техніки	У зв'язку з військовою агресією РФ проти України, об'єкти сільськогосподарських підприємств Волноваської МТГ потребують відновлення та капітального ремонту	Реконструкція та капітальний ремонт сільськогосподарських будівель для утримання тварин, зерносховищ, ангарів тощо. Придбання сільгосптехніки.
9.	Приведення наявних захисних споруд цивільного захисту у готовність до використання за призначенням. Відсутність в закладах освіти захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів)	В умовах воєнного стану існує потреба в укритті населення від артилерійських обстрілів тощо В закладах освіти відповідно до чинних норм законодавства повинні бути обладнані захисні споруди цивільного захисту	Проведення інвентаризації захисних споруд цивільного захисту. Здійснення організації заходів щодо забезпечення готовності захисних споруд. Виділення коштів з місцевого бюджету для обладнання захисних споруд цивільного захисту в закладах освіти
10.	Обстеження територій громади та об'єктів соціальної інфраструктури на предмет наявності боєприпасів та	В умовах ведення бойових дій на території громади існують місця, на яких є в наявності не вилучені боєприпаси та вибухові речовини.	Організація обстеження територій та об'єктів соціальної інфраструктури на предмет наявності боєприпасів та вибухових речовин та їх розмінування

	вибухових речовин та їх розмінування.		
11.	Своєчасне реагування, попередження, запобігання та ліквідація наслідків нещасних випадків при виявленні боєприпасів та вибухонебезпечних предметів.	В умовах ведення бойових дій окремі території не розміновані від артилерійських мін та інших вибухонебезпечних предметів. У зв'язку із цим існує вірогідність нанесення шкоди здоров'ю та життю місцевого населення.	Відпрацювання надійного механізму реагування Волноваської міської військово-цивільної адміністрації, підрозділів ДСНС, Міністерства оборони України щодо обстеження та розмінування територій від боєприпасів та інших вибухонебезпечних матеріалів.
12.	Своєчасне оповіщення населення громади про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації.	В умовах ведення бойових дій, виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного, воєнного характеру виникає потреба для розробки оптимальної системи організації і порядку оповіщення населення.	Визначення необхідності відновлення або впровадження нових систем оповіщення. Реалізація заходів щодо проведення модернізації діючих систем оповіщення або побудови нових систем оповіщення.
13.	Відсутність топо-геодезичної зйомки та картографічних матеріалів необхідних для проектування	Топо-геодезична зйомка - це основа для подальшої розробки комплексного плану просторового планування територій Волноваської міської територіальної громади. Згідно завдання на проектування, комплексний план окрім	Виготовлення топо-геодезичної зйомки в системі УСК-2000 території Волноваської міської територіальної громади

		<p>зазначених вимог також повинен містити відомості, передбачені статтею 45-1 Закону України "Про землеустрій", які включають матеріали топографо-геодезичних вишукувань. Тому без топо-геодезичної зйомки неможлива подальша розробка комплексного плану просторового планування.</p>	
14.	<p>Необхідність розробки комплексного плану просторового планування</p>	<p>Комплексний план просторового розвитку території громади – одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони</p>	<p>Розробка комплексного плану просторового планування територій Волноваської міської територіальної громади</p>

		<p>земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території. Комплексний план передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами. Тому виготовлення комплексного плану дасть можливість вирішити багато питань в сфері містобудування, забудови території громади, екології, благоустрою та земельних відносин.</p>	
15.	<p>Необхідність виготовлення технічної документації щодо інвентаризації земель комунальної власності</p>	<p>Дасть можливість виявити земельні ділянки, за рахунок яких отримувати кошти до бюджету територіальної громади у вигляді орендної плати та земельного</p>	<p>Виготовлення технічної документації щодо інвентаризації земель комунальної власності</p>

		податку.	
16.	Відсутність встановлених меж адміністративно-територіальної одиниці	Сприятиме належному оподаткуванню територій та встановленню оптимальних розмірів орендної плати за використання земельних ділянок різного цільового призначення	Встановлення меж територіальної громади
17.	Припинення роботи закладів культури	Повноцінне функціонування та робота гуртків, студій, клубів, бібліотек, музеїв з метою культурного розвитку та національно-патріотичного виховання мешканців громади	Підбір відповідних кадрів, відновлення роботи закладів культури
18.	Зниження рівня життя багатодітних сімей	Сучасна сім'я має надзвичайно важливу роль в розвитку суспільства Волноваської міської територіальної громади. Після деокупації території громади першочерговим завданням є підтримка багатодітних сімей громади, задля налагодження їх добробуту та підвищення престижу сім'ї.	Всебічна підтримка багатодітних сімей: - оформлення посвідчень багатодітних сімей для можливості отримання пільг, гарантованих державою; - надання допомоги багатодітним сім'ям Волноваської МТГ - проведення інформаційно-просвітницьких заходів для дітей та молоді, спрямованих на підвищення престижу сім'ї
19.	Відновлення роботи ЦНАП Волноваської міської ВЦА та	Після деокупації території питання щодо якісних та швидких	Забезпечення необхідним устаткуванням робочих місць

	підключення до державних реєстрів	адміністративних послуг стане дуже нагальним та вимагатиме миттєвого вирішення	працівників (у випадку зникнення, крадіжки, знищення чи псування), вирішення організаційних питань та підключення до державних реєстрів.
20.	Відновлення діяльності закладів соціальної сфери (відділ соціального захисту населення, Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), Центр соціальних служб, Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю)	Після деокупації території громади нагальним стане питання щодо надання якісних соціальних послуг вразливим верствам населення громади.	<p>1. Визначення перспективної потреби у кадрах. Укомплектування компетентними працівниками. Забезпечення оргтехнікою та відповідними програмними комплексами (бухгалтерського обліку, «Соціальна громада» тощо). Надання відповідних соціальних послуг.</p> <p>2. Проведення коригування та поновлення дії відповідних Програм соціального захисту, з метою надання всебічної допомоги найбільш вразливим верствам населення громади.</p> <p>3. Проведення комісійного/технічного обстеження пошкоджених об'єктів соціальної інфраструктури (Територіальний центр, Центр соціальних служб, Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю).</p> <p>4. Виявлення осіб похилого віку, осіб з інвалідністю тощо та надання їм соціальної допомоги.</p>

21.	Поводження з твердими побутовими відходами на території Волноваської міської територіальної громади	Військові дії, зокрема, посилили проблему поводження з відходами. До традиційного побутового сміття додалися залишки військової техніки, будівель, споруд та елементів інфраструктури, утилізація яких вимагає додаткових потужностей і неможлива без попереднього ретельного розмінування території і очищення її від боєприпасів. Збільшення обсягів безконтрольного утворення ТПВ та їх хаотичне складування без подальшої переробки має суттєвий негативний вплив на навколишнє природне середовище	Безпечна утилізація залишків військової техніки, зруйнованих будівель, споруд та елементів інфраструктури, впровадження раціонального використання і зберігання відходів виробництва та побутових відходів на території громади. Впровадження роздільного збору ТПВ на території Волноваської міської територіальної громади. Придбання обладнання для збору твердих побутових відходів.
22.	Охорона атмосферного повітря на території Волноваської міської територіальної громади	Стан повітря на території Волноваської міської територіальної громади погіршується через бойові дії у прямий та непрямий способи. Прямий вплив бойових дій – це детонування снарядів, використання артилерійської зброї	До проєктів відбудови зруйнованих війною населених пунктів Волноваської міської територіальної громади, зокрема міста Волноваха, після усіх стабілізаційних заходів вважаємо за необхідне закласти кошти на встановлення автоматизованих станцій контролю якості повітря. Адже стан

		<p>та авіабомб. Непрямий вплив бойових дій – це пожежі в екосистемах, вибухи нафтобаз, атаки на промислові об'єкти тощо. Внаслідок таких подій відбуваються викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин, які шкодять здоров'ю людей, як-от пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту та свинцю, та інше.</p>	<p>повітря має безпосередній вплив на здоров'я та добробут мешканців.</p>
--	--	--	---

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У 2024 РОЦІ

2.1. Мета та завдання

Основна мета Програми економічного і соціального розвитку Волноваської міської територіальної громади – прискорене відновлення та стабілізація економічного розвитку громади, відновлення інженерно-транспортної інфраструктури, постраждалої внаслідок військових дій, впровадження енергоефективних заходів, сприяння відновленню постраждалих об'єктів житлової та нежитлової інфраструктури, а також створення умов для відновлення роботи промислових підприємств та для відновлення та розвитку підприємництва, вирішення соціальних і гуманітарних питань, створення комфортних умов проживання мешканців громади та загального добробуту населення, підтримка його найуразливіших верств, збереження та захист здоров'я громадян, доступ до якісної освіти, в т.ч. дистанційної, розвиток культури та спорту, поліпшення якості суспільних послуг, зміцнення законності та правопорядку.

Головними **пріоритетними напрямками** розвитку громади у 2024 році визначено:

- ✓ створення умов для повернення людей;
- ✓ відновлення пошкоджених житлових будинків, об'єктів критичної та соціальної інфраструктури;
- ✓ забезпечення безпеки жителів громади;
- ✓ відновлення роботи всіх соціальних служб громади;
- ✓ збереження екологічного балансу та захист довкілля.

Основні **завдання** Програми:

1. Економічне зростання на принципах зрівноваженого розвитку:

- створення умов для відновлення роботи промислових підприємств, підтримка малого та середнього підприємництва;
- створення умов для відновлення та ефективного розвитку аграрного сектору, підвищення його конкурентоспроможності;
- створення інститутів підтримки бізнесу;
- пошук і залучення інвестицій в соціально-культурну сферу, житлово-комунальне господарство та реальний сектор економіки;
- стимулювання зайнятості населення;
- промоція та імідж громади;
- розробка сучасної просторової документації;
- проведення підготовчих робіт з відновлення та відбудови пошкоджених будівель та споруд громади (комісійне обстеження

зруйнованих та пошкоджених будівель та споруд, розташованих на території громади, після деокупації території громади та проведення заходів по розмінуванню об'єктів обстеження).

2. Сучасна інфраструктура для проживання в громаді:

- ремонт доріг і тротуарів у громаді;
- забезпечення проведення капітальних ремонтів існуючого житлового фонду;
- забезпечення населення якісними житлово-комунальними послугами;
- сучасне освітлення населених пунктів;
- покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств громади;
- створення та наповнення інформаційно-комунікаційних систем громади;
- популяризація та заохочення екологічної поведінки жителів громади;
- ефективне вирішення питань, пов'язаних з екологічною безпекою громади, впровадження природоохоронних заходів;
- попередження екологічних ризиків, у тому числі шляхом посилення системи моніторингу навколишнього природного середовища.

3. Громада доброго життя, що задовольняє освітні, медичні та культурні потреби мешканців

- розвиток освітнього та трудового потенціалу;
- підвищення якості і доступності дошкільної та середньої освіти з урахуванням сучасних потреб;
- підвищення якості життя людей, що потребують особливої соціально-медичної, психологічної та реабілітаційної допомоги;
- залучення громадян до фізичної активності. Підтримка сім'ї, молоді, запобігання насильству та протидія торгівлі людьми;
- підвищення якості та доступності медичних послуг;
- забезпечення профілактики та лікування найбільш поширених небезпечних для здоров'я і життя людини захворювань;
- створення культурного та толерантного середовища;
- відновлення роботи установ і закладів системи соціального захисту населення, наближення їх послуг до громадян;
- створення системи психологічної, соціальної та фізичної реабілітації для населення, яке постраждало внаслідок проведення конфлікту;
- підвищення рівня життя дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- підвищення спроможності громади попереджувати, реагувати та ліквідувати наслідки надзвичайних ситуацій;

- реалізація принципів верховенства права, створення безпечного середовища та забезпечення правопорядку;
- сприяння усуненню загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності;
- усунення наслідків бойових дій у населених пунктах, які наближені до лінії розмежування.

Основні інструменти реалізації визначених завдань та досягнення поставлених цілей:

заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми за ключовими напрямками діяльності Волноваської міської ВЦА;

місцеві цільові програми, розроблені та затверджені в установленому порядку;

інвестиційні/інфраструктурні проекти, які відповідатимуть пріоритетам, визначеним в Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року, затвердженій розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 17 лютого 2020 року №147/5-20.

Виконання Програми здійснюватиметься в межах реальних фінансових можливостей бюджету громади та за рахунок позабюджетних коштів.